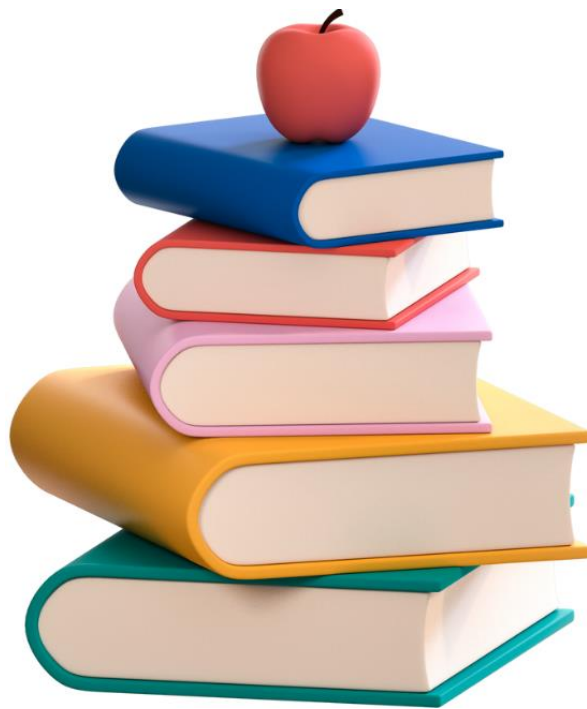

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Anàlisi de la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència de les assignatures de la Universitat de Barcelona: resultats per facultats, bones pràctiques i reptes

Gener de 2025

Autoria: Unitat d'Igualtat

Barcelona, setembre de 2025

URI: <https://hdl.handle.net/2445/223017>

Avís legal: Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement —No Comercial— Sense Obres Derivades 3.0 de Creative Commons. Es permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que és la institució editora i no es faci un ús comercial. No és permesa la transformació d'aquesta obra per a generar una nova obra derivada. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/bync-nd/3.0/es/deed.ca>.

Taula de continguts

1.	Resum estructurat	4
	Objectius de l'estudi.....	4
	Metodologia.....	4
	Resultats principals.....	5
	Grau d'implementació global.....	5
	Resultats per facultats	5
	Bones pràctiques	5
	Reptes detectats.....	5
	Conclusió i recomanacions	5
2.	Introducció.....	7
3.	Metodologia.....	9
	3.1. Tècnica de recollida de dades	9
	3.2. Limitacions de l'estudi	10
4.	Resultats.....	12
	4.1. Resultats generals sobre la perspectiva de gènere en la docència	12
	4.2. Resultats desglossats per facultats.....	16
	4.3. Anàlisi de bones pràctiques i dificultats identificades.....	37
	4.3.1. Estratègies generals d'incorporació de la perspectiva de gènere, per facultats.....	37
	4.3.2. Estratègies generals d'incorporació de la perspectiva de gènere, per facultats.....	45
	4.3.3. Estratègies generals d'incorporació de la perspectiva de gènere en els objectius d'aprenentatge, per facultats	46
	4.3.4. Estratègies generals d'incorporació de la perspectiva de gènere en els resultats d'aprenentatge, per facultats	47
	4.3.5. Estratègies generals per a la incorporació del llenguatge inclusiu a cada facultat	50
	4.4. Comparativa amb l'informe de 2022	53
	4.5. Comparativa amb l'informe de 2021 de la Xarxa Vives.....	54
5.	Síntesi i futures línies de futur.....	56
6.	Referències.....	58

1. Resum estructurat

Aquest informe analitza la integració de la perspectiva de gènere en la docència a la Universitat de Barcelona (UB) a través d'una diagnosi duta a terme durant l'any 2024. El document s'emmarca dins del compromís de la UB amb el III Pla d'igualtat (Universitat de Barcelona, 2020), que promou la transversalitat de la perspectiva de gènere en totes les seves polítiques, i amb el Marc general per a la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència universitària (AQU, 2018).

Objectius de l'estudi

- Identificar el grau d'implementació de la perspectiva de gènere en els plans docents.
- Detectar bones pràctiques i reptes en la seva aplicació.
- Proposar accions per fomentar una integració més sistemàtica.

Metodologia

S'ha utilitzat un qüestionari distribuït al personal docent i investigador (PDI) a través de les comissions d'igualtat de facultat i centres (17). Aquest formulari està estructurat en sis apartats coincidents amb àrees del pla docent de les assignatures:

1. Competències.
2. Objectius d'aprenentatge.
3. Blocs temàtics.
4. Metodologia i activitats formatives.
5. Avaluació acreditativa.
6. Bibliografia.

Del qüestionari, obert entre maig i juliol de 2024, se n'ha recollit un total de 443 respostes, que representen un 6,79 % de les assignatures de grau i màster de la Universitat.

Resultats principals

Grau d'implementació global

- En un 69,5 % de les assignatures s'afirma haver incorporat la perspectiva de gènere.
- El llenguatge no sexista és la pràctica més consolidada (59,4 %).
- Àmbits amb menor implementació: blocs temàtics (42 %) i objectius d'aprenentatge (36,8 %).

Resultats per facultats

- Facultats com Educació i Infermeria destaquen per un alt grau d'incorporació (>80 %).
- Àrees tècniques (Ciències de la Terra, Matemàtiques, Física) mostren una integració menor (<50 %).

Bones pràctiques

- Promoció de bibliografies inclusives amb autores dones i perspectives diverses.
- Sensibilització mitjançant metodologia participativa i inclusiva.
- Integració de conceptes de gènere en assignatures transversals i específiques.

Reptes detectats

- Dificultats per integrar aquesta perspectiva en àmbits tècnics.
- Limitacions de temps i recursos per incloure continguts addicionals.
- Desigualtat en la sensibilització i formació del professorat.

Conclusió i recomanacions:

L'informe evidencia progressos en la implementació de la perspectiva de gènere a la UB, especialment en l'ús del llenguatge inclusiu i en la bibliografia. No obstant això, la integració és desigual segons la facultat i el tipus d'assignatura. Es recomanaria:

- Formació específica per al professorat.

- Estandardització de materials docents amb perspectiva de gènere.
- Foment de bones pràctiques compartides entre facultats.
- Seguiment periòdic per avaluar avenços.

Aquest document constitueix una eina fonamental per guiar accions futures i reforçar el compromís de la UB amb la igualtat de gènere en l'àmbit acadèmic.

2. Introducció

L'any 2018, l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU Catalunya) va aprovar el [Marc general per a la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència universitària](#), amb l'objectiu d'establir pautes i recomanacions per facilitar-ne la incorporació efectiva en totes les àrees de coneixement. Aquest marcadore institucional ha esdevingut clau en la política universitària recent, i ha influït directament en la política docent de totes les universitats catalanes.

La Universitat de Barcelona, com a institució d'ensenyament superior, treballa per complir els principis de representació equilibrada, paritat i coeducació, aplicant el principi d'igualtat efectiva i la perspectiva de gènere com a elements transversals de tota la seva política educativa, investigadora i formativa adreçada a la comunitat universitària.

Amb aquesta premissa, es va iniciar la *Diagnosi de la perspectiva de gènere a la docència*, mitjançant la qual la Universitat de Barcelona reafirma el seu compromís amb l'eix 4 del III Pla d'igualtat: *Perspectiva de gènere en la docència*.

En aquest sentit, el 2022 la Unitat d'Igualtat va publicar un informe sobre *Docència amb perspectiva de gènere* (Apodaka et al., 2022) on es feia l'anàlisi d'una enquesta per programes.

A la primavera del 2022, la Comissió d'Igualtat de la UB va constituir el Grup de Treball sobre Perspectiva de Gènere a la Docència, la Recerca i la Transferència, i una de les tasques inicials plantejades va ser la creació de rúbriques detallades que servissin d'instrument d'autoavaluació per al professorat i oferissin indicacions generals per acompanyar la incorporació de la perspectiva de gènere en els graus i màsters de la Universitat de Barcelona.

El gener de 2023, les *Rúbriques transversals per a la incorporació de la perspectiva de gènere als plans docents de graus i màsters* (Abellan et al., 2003) es van distribuir entre el professorat, i es va animar els responsables acadèmics a fomentar-ne l'ús als centres.

L'any 2024, a partir del precedent de l'enquesta de 2022 i la consolidació i popularització de les rúbriques, es va traduir aquesta eina com a instrument de recollida d'informació sobre l'estat de la perspectiva de gènere a la Universitat de Barcelona, i es va formalitzar en un qüestionari, que es va enviar a tot el personal docent investigador (PDI) de la Universitat i que va estar obert entre maig i juliol. Aquesta eina de recollida tenia tres objectius:

- Fomentar l'autoreflexió sobre les pràctiques docents.

- Compartir bones pràctiques amb la resta del departament.
- Identificar les dificultats en la incorporació de la perspectiva de gènere en els plans docents, per dissenyar accions de suport i formació específiques.

Aquesta diagnosi presenta els resultats del formulari de recollida de dades enviat al PDI sobre la integració de la perspectiva de gènere en els plans docents, amb l'objectiu d'identificar els avenços, les bones pràctiques i les àrees de millora per seguir impulsant aquest compromís.

3. Metodologia

Per recollir informació sobre l'estat de la perspectiva de gènere en els plans docents de la Universitat de Barcelona i identificar els desafiaments i bones pràctiques en la seva implementació, es va dissenyar un formulari adreçat a tot el personal docent i investigador (PDI) de la Universitat. A continuació es detallen els elements principals del mètode utilitzat per a la recollida i l'anàlisi de dades.

3.1. Tècnica de recollida de dades

L'instrument utilitzat va ser un formulari en línia, estructurat en sis àrees clau per avaluar la incorporació de la perspectiva de gènere en els plans docents; es tracta de les àrees ja establertes en les rúbriques esmentades (Abellan et al., 2023). Aquestes àrees aborden aspectes fonamentals per assegurar una aplicació transversal de la perspectiva de gènere:

- **Competències:** avaluació de com es desenvolupen les competències relacionades amb el raonament crític i el compromís social amb la igualtat de gènere, d'acord amb normatives europees, estatals i autonòmiques.
- **Objectius d'aprenentatge:** integració de la perspectiva de gènere en els coneixements, habilitats, actituds, valors i normes de comportament que es pretenen assolir a cada assignatura.
- **Blocs temàtics:** aplicació de la perspectiva de gènere en el temari de l'assignatura, ja sigui com a part del contingut general o específic en alguns blocs temàtics.
- **Metodologia i activitats formatives:** incorporació de la pedagogia feminista per trencar la jerarquia docent-estudiant, fomentar l'intercanvi d'experiències en un context d'igualtat, atendre la diversitat de necessitats educatives, i promoure l'educació inclusiva.
- **Avaluació acreditativa dels aprenentatges:** mesures per evitar biaixos de gènere en l'avaluació i promoure la diversitat de talents i capacitats.
- **Bibliografia:** inclusió de lectures amb perspectiva de gènere, amb la incorporació d'autores dones i persones amb identitats dissidents, citant-ne el nom complet (incloent-hi el nom de pila).

El formulari es va distribuir entre el maig i juliol de 2024 a través del correu electrònic i el butlletí setmanal de la Unitat d'Igualtat, i es va convidar tot el PDI a participar-hi. Per augmentar el nombre de respostes, es va demanar a les comissions d'igualtat que el

compartissin a les seves respectives facultats. Finalment, al juliol, es va fer una petició formal des del Vicerectorat d'Igualtat, Inclusió i Gènere de la Universitat.

El formulari incloïa preguntes tancades –que permetien quantificar les respostes i comparar-les entre diferents grups acadèmics– i obertes –que afavorien una visió qualitativa i permetien identificar temes recurrents i bones pràctiques compartibles amb la comunitat universitària.

El formulari començava amb una secció per recollir les dades bàsiques de l'assignatura, com ara el nom de l'assignatura, el codi i l'enllaç al pla docent. A continuació, es preguntava si la perspectiva de gènere s'incorporava a l'assignatura.

Si la resposta a aquesta pregunta inicial era negativa, el formulari no permetia continuar cap als apartats següents. En aquests casos, la resposta quedava enregistrada com a «No ho sap / No contesta» (NS/NC) en els apartats següents, en els quals s'aprofundia en les àrees clau esmentades anteriorment. Això significa que les respostes «NS/NC» en aquests apartats corresponen exclusivament a les assignatures que van declarar inicialment no treballar amb perspectiva de gènere. Aquesta estructura assegurava que només les assignatures amb perspectiva de gènere responguessin preguntes sobre els elements específics d'implementació.

3.2. Limitacions de l'estudi

És important destacar algunes limitacions de l'estudi, que cal tenir presents a l'hora d'interpretar-ne els resultats. La participació va ser voluntària, fet que pot introduir un biaix de selecció. Aquest biaix podria haver conduït a una sobrerrepresentació de professorat amb interès previ en la temàtica de gènere o amb més experiència en aquest àmbit. A més, la no obligatorietat de respondre el formulari per part del professorat i el format han limitat l'abast global de la mostra, fet que implica que no s'ha assolit una representació equitativa del conjunt de docents.

També cal tenir en compte que no es disposa d'informació completa sobre el perfil del professorat que ha completat el qüestionari. Aquesta mancança dificulta l'anàlisi més detallada de com determinats factors, com ara l'edat, l'antiguitat o l'àrea de coneixement, poden influir en les pràctiques docents en relació amb la perspectiva de gènere.

Finalment, en la interpretació de les dades qualitatives cal considerar que les pràctiques i percepcions sobre la perspectiva de gènere poden prendre formes molt diverses segons l'àrea de coneixement. Aquesta diversitat disciplinària pot dificultar l'establiment de criteris

uniformes d'anàlisi i la comparació de pràctiques que, tot i estar alineades amb els objectius de transversalitat, s'exposen de manera diferent en funció del context acadèmic.

4. Resultats

4.1. Resultats generals sobre la perspectiva de gènere en la docència

En total, es van obtenir 443 respostes al formulari, la qual cosa suposa un 6,8 % de les assignatures totals de grau i màster de la Universitat; a més, hi ha una representació diversa de 17 facultats i d'1 centre adscrit a la universitat. A continuació es detalla el nombre de respostes per facultat i centre adscrit:

- Belles Arts: 17 respostes.
- Biologia: 39 respostes.
- Ciències de la Terra: 10 respostes.
- Dret: 40 respostes.
- Economia i Empresa: 38 respostes.
- Educació: 40 respostes.
- Farmàcia i Ciències de l'Alimentació: 12 respostes.
- Filologia i Comunicació: 41 respostes.
- Filosofia: 18 respostes.
- Física: 15 respostes.
- Geografia i Història: 51 respostes.
- Infermeria: 6 respostes.
- Informació i Mitjans Audiovisuals: 54 respostes.
- Matemàtiques i Informàtica: 12 respostes.
- Medicina i Ciències de la Salut: 9 respostes.
- Psicologia: 26 respostes.
- Química: 12 respostes.
- Institut de Seguretat Pública de Catalunya: 2 respostes.

L'anàlisi de la incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Universitat de Barcelona es va fer tenint en compte el tipus d'assignatura, i classificant les respostes en diverses categories específiques. Aquestes categories es divideixen en funció de la naturalesa de l'assignatura i el nivell d'obligatorietat, així com de la seva vinculació amb l'activitat pràctica o de recerca. Les categories considerades són:

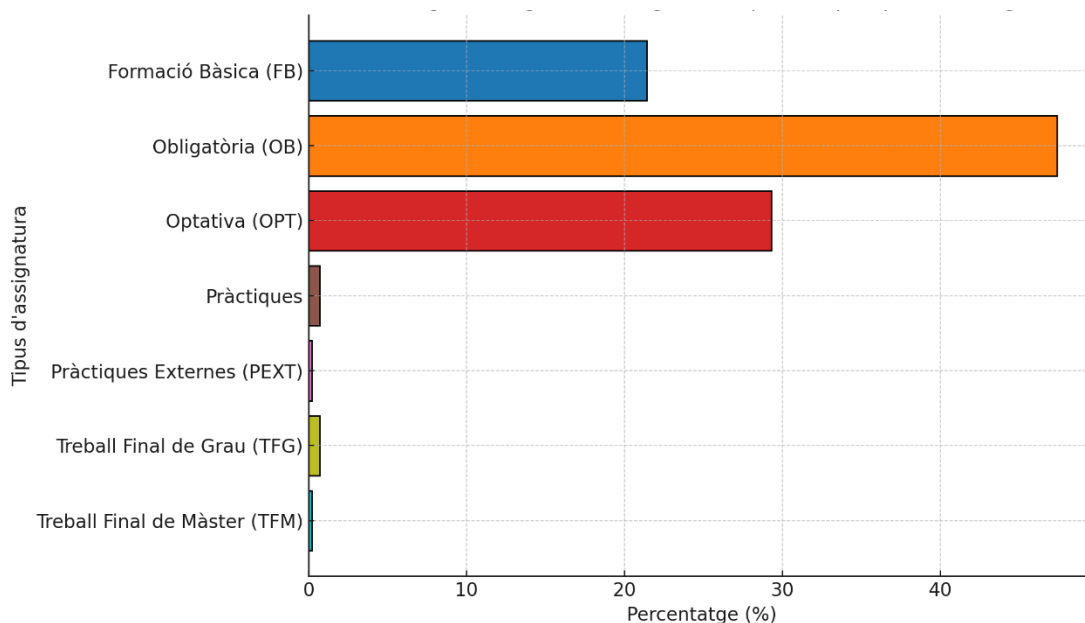
1. **Formació bàsica (FB):** Aquest tipus d'assignatures correspon a les matèries inicials dels estudis universitaris, generalment d'àmbit introductor. Amb un total de 179 respostes, que representen un 21,4 % de les assignatures que consten a l'enquesta

reflecteix una part significativa de la docència a la Universitat de Barcelona, amb una representació considerable de l'objectiu d'integrar la perspectiva de gènere des de les primeres etapes de la formació acadèmica.

2. **Obligatòria (OB):** Les assignatures obligatòries, que formen part essencial del pla d'estudis, van concentrar un volum de 396 respostes, que representen un 47,4 % de les assignatures que consten a l'enquesta. Aquestes assignatures tenen una incidència més gran sobre la formació acadèmica de l'estudiant, i reflecteixen així una oportunitat clau per incorporar de manera sistemàtica la perspectiva de gènere en les matèries més rellevants i fonamentals de cada grau.
3. **Optativa (OPT):** Les assignatures optatives, en què l'estudiant pot escollir els temes segons el seu interès, van recollir 239 respostes, que representen un 29,3 % de les assignatures que consten a l'enquesta. Aquestes assignatures ofereixen flexibilitat i permeten explorar temàtiques específiques com ara la perspectiva de gènere, tot i que el seu caràcter no obligatori pot influir en el grau d'incorporació d'aquesta perspectiva.
4. **Pràctiques:** Amb només 6 respostes, que suposen un 0,7 % de les assignatures que consten a l'enquesta, les assignatures vinculades a les pràctiques mostren una representació menor en el conjunt de la mostra. La incorporació de la perspectiva de gènere en les pràctiques pot ser més difícil de mesurar, ja que depèn sovint del context i les dinàmiques professionals en què es duen a terme.
5. **Pràctiques Externes (PEXT):** Amb 2 respostes, que suposen un 0,2 % de les assignatures que consten a l'enquesta, les pràctiques externes, que es duen a terme fora de l'àmbit universitari, també tenen una representació menor. La implementació de la perspectiva de gènere en aquest tipus d'assignatures depèn de les institucions o empreses que acullen l'estudiantat i de les condicions laborals i educatives externes.
6. **Treball Final de Grau (TFG):** En relació amb aquest tipus de treball, que té un caràcter culminant i de síntesi dels coneixements adquirits al llarg del grau, es van obtenir 6 respostes, que suposen un 0,7 % de les assignatures que consten a l'enquesta. La incorporació de la perspectiva de gènere en els TFG és important per assegurar que l'estudiant aplica i reflexiona sobre aquesta temàtica en el seu projecte final.
7. **Treball Final de Màster (TFM):** De manera similar als TFG, els treballs finals de màster (2 respostes, un 0,2 % de les assignatures de l'enquesta) tenen un caràcter de recerca avançada. La incorporació de la perspectiva de gènere pot variar segons la temàtica del treball i les línies de recerca de cada màster, però és una àrea fonamental per garantir l'aprofundiment en aquesta perspectiva en nivells més especialitzats.

En conjunt, les respostes reflecteixen una distribució diversa pel que fa a la integració de la perspectiva de gènere segons el tipus d'assignatura. Es constata un volum més elevat de respostes provinents d'assignatures obligatòries i optatives, fet que suggereix que la incorporació de la perspectiva de gènere és més probable en matèries que ocupen un lloc central en el pla d'estudis. Tanmateix, en àmbits com les pràctiques i els treballs finals (TFG i TFM), s'ha obtingut un nombre molt reduït de respostes, la qual cosa suggereix que aquestes àrees reben menys atenció o prioritzen altres aspectes acadèmics. Aquest fet posa de manifest una oportunitat per reforçar la implementació de la perspectiva de gènere en assignatures amb un enfocament pràctic o de recerca, en què l'aplicació directa de conceptes d'igualtat i inclusió pot ser especialment rellevant. Així, s'evidencia la necessitat de dissenyar estratègies que assegurin una integració homogènia i completa en tots els tipus d'assignatures.

Figura 1. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Universitat de Barcelona segons el tipus d'assignatura

Dels resultats obtinguts es desprèn que la incorporació de la perspectiva de gènere en els plans docents de la Universitat presenta un grau d'implementació desigual segons els àmbits analitzats.

L'aplicació de la perspectiva de gènere a les **assignatures** arriba al 69,5 % (308 respostes), cosa que evidencia un nivell significatiu d'integració inicial entre el professorat que ha participat de l'enquesta. Aquesta dada suggereix que en una majoria d'aquestes assignatures

ja s'ha començat a treballar en aquesta direcció, tot i que en un 30,5 % (135 respostes) encara no es fa.

L'**ús de llenguatge no sexista ni androcèntric** sobresurt com una de les pràctiques més consolidades, amb un 59,4 % de respostes que indiquen que s'aplica; només hi ha un 10,2 % que reconeix no fer-ne ús. Aquest resultat reflecteix una sensibilitat creixent cap a la igualtat en els materials i les activitats docents.

En altres àmbits, com els **blocs temàtics** (42 %) i els **objectius d'aprenentatge** (36,8 %), es detecta un nivell més moderat d'implementació de la perspectiva de gènere. Això podria indicar dificultats per identificar com integrar aquesta perspectiva de manera efectiva en els continguts i objectius d'algunes disciplines.

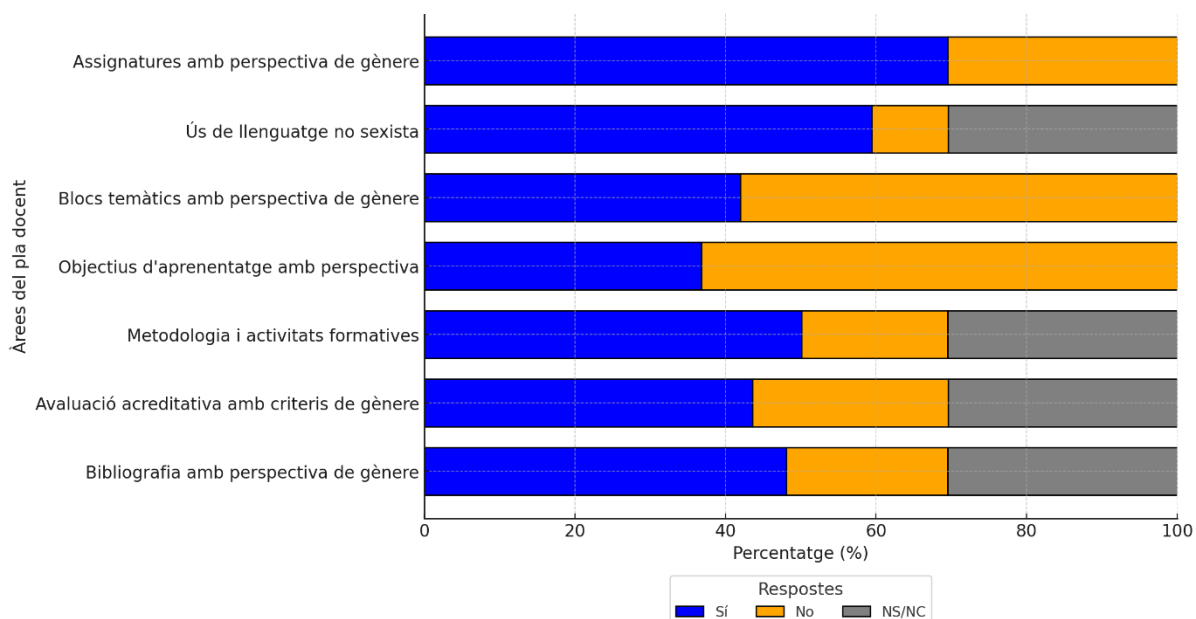
La **metodologia i activitats formatives** també mostren un progrés notable, amb un 50,1 % de respostes que indiquen l'aplicació de pràctiques amb perspectiva de gènere, mentre que només un 19,4 % declaren que no s'aplica. Aquest aspecte destaca per la seva connexió amb la pedagogia inclusiva, que pot afavorir una experiència d'aprenentatge més equitativa.

Pel que fa a l'**avaluació acreditativa dels aprenentatges**, un 43,6 % de respostes confirmen que s'utilitzen criteris que eviten biaixos de gènere, tot i que un 26 % encara no ho fa. Això apunta a una àrea amb marge de millora, especialment per garantir que els mètodes d'avaluació siguin justos i representatius.

Finalment, la **bibliografia** amb perspectiva de gènere, que incorpora autores dones i altres identitats, s'inclou en un 48,1 % de les assignatures, mentre que un 21,4 % afirma que no la incorpora. Aquest percentatge subratlla la necessitat de promoure una diversitat més gran en les fonts acadèmiques utilitzades.

En resum, els resultats de l'enquesta mostren una integració parcial de la perspectiva de gènere en els plans docents de la Universitat, amb pràctiques consolidades en àmbits com el llenguatge no sexista i una adopció progressiva en la metodologia i les activitats formatives. Tanmateix, àrees com els objectius d'aprenentatge, els blocs temàtics i l'avaluació acreditativa dels aprenentatges encara presenten desafiaments significatius. És important subratllar que, tot i la rellevància de les dades recollides, la manca de respostes en relació amb totes les assignatures limita la representativitat dels resultats, fet que ressalta la necessitat de continuar aprofundint en aquesta diagnosi i promoure accions de sensibilització i formació per aconseguir una implementació més transversal i equitativa de la perspectiva de gènere a la Universitat.

Figura 2. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Universitat de Barcelona per àrees del pla docent

En resum, els resultats mostren avenços significatius en alguns àmbits, especialment en l'ús de llenguatge inclusiu i en la integració de la perspectiva de gènere a les assignatures i a les metodologies. Tanmateix, altres aspectes com els objectius d'aprenentatge, els blocs temàtics i l'avaluació encara requereixen una atenció més gran per aconseguir una aplicació transversal de la perspectiva de gènere en tots els plans docents.

4.2. Resultats desglossats per facultats

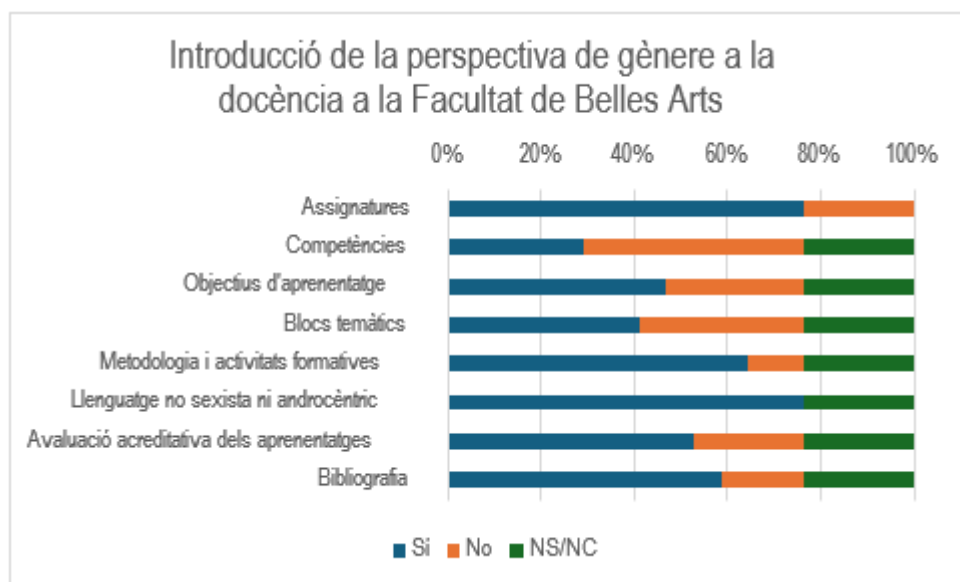
La **Facultat de Belles Arts** ha registrat un total de 17 respostes, que representen un 8 % del total d'assignatures del centre. Pel que fa a les assignatures, s'indica que un 76,5 % adopta una perspectiva de gènere, mentre que en un 23,5 % s'afirma que no és així. En relació amb les competències, el 29,4 % té en compte la perspectiva de gènere, mentre que un 47,1 % la descarta. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives, ja que les classificades com a «No ho sap / No contesta» (NS/NC) són pròpies de les assignatures en què es va declarar inicialment que no incorporaven la perspectiva de gènere, i en aquests casos el formulari ja no permetia continuar.

Quant als objectius d'aprenentatge, el 47,1 % de respostes manifesten que la perspectiva de gènere hi està integrada, davant d'un 29,4 % que no ho reconeix. En relació amb els blocs temàtics, el 41,2 % assenyala que s'adopta aquest enfocament, mentre que un 35,3 % considera que no. Pel que fa a la metodologia i les activitats formatives, un 64,7 % indica que

s'incorpora la perspectiva de gènere, mentre que un 11,8 % assegura que no. En relació amb el llenguatge no sexista ni androcèntric, un 76,5 % destaca que se'n fa un ús adequat, sense cap resposta que ho desmenteixi. En l'àmbit de l'avaluació acreditativa dels aprenentatges, el 52,9 % valora que es té en compte la perspectiva de gènere, mentre que un 23,5 % apunta que no s'aplica. Finalment, pel que fa a la bibliografia, el 58,8 % assenyala que el material utilitzat és adequat des d'aquest punt de vista, mentre que un 17,6 % en discrepa.

En resum, els resultats obtinguts a la Facultat de Belles Arts mostren una valoració general positiva en relació amb la incorporació de la perspectiva de gènere, amb aspectes com ara les assignatures, la metodologia, el llenguatge no sexista i la bibliografia, que es destaquen favorablement. La majoria de les respostes assenyalen que es treballa adequadament aquesta perspectiva en diversos àmbits, tot i que hi ha una proporció significativa que indica que en altres àrees, com ara les competències i els blocs temàtics, la integració és més limitada. Els resultats també mostren una percepció positiva en relació amb l'avaluació acreditativa dels aprenentatges, tot i que hi ha espai per aprofundir en la seva aplicació. En general, tot i els progressos evidents, encara es poden identificar àrees per millorar la integració de la perspectiva de gènere de manera més uniforme a tota la Facultat.

Figura 3. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Belles Arts per àrees del pla docent

A la **Facultat de Biologia** s'han recollit un total de 39 respostes, que representen un 11 % del total d'assignatures del centre. En la categoria d'assignatures, el 71,8 % de respostes indica que s'incorpora la perspectiva de gènere, mentre que el 28,2 % afirma que no és així. Pel que fa a les competències, el 28,2 % valora que hi ha una integració adequada, davant

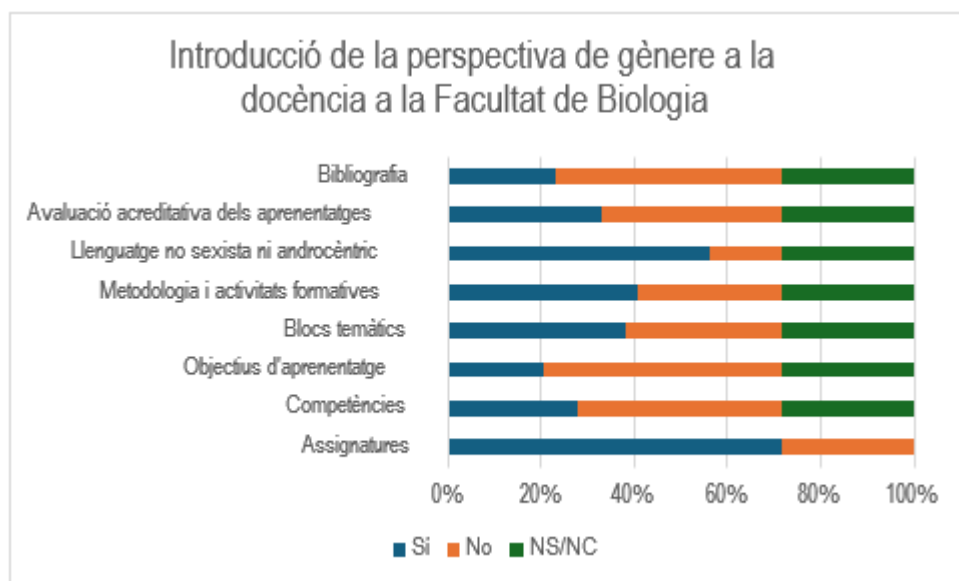
d'un 43,6 % que ho descarta. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

En relació amb els objectius d'aprenentatge, només un 20,5 % considera que incorporen la perspectiva de gènere, mentre que un 51,3 % no ho percep d'aquesta manera. Quant als blocs temàtics, el 38,5 % de les respostes assenyala que s'inclou aquest enfocament, mentre que un 33,3 % en discrepa. Pel que fa a la metodologia i les activitats formatives, el 41 % indica que s'adapten a la perspectiva de gènere, davant d'un 30,8 % que afirma el contrari. En la dimensió del llenguatge no sexista ni androcèntric, destaca que un 56,4 % n'avalua l'ús, tot i que un 15,4 % no l'aplica.

En l'àmbit de l'avaluació acreditativa dels aprenentatges, només un 33,3 % percep que s'adapta a metodologies feministes o amb mirada en clau de gènere, mentre que un 38,5 % no ho considera així. Finalment, pel que fa a la bibliografia, només el 23,1 % assenyala que s'adapta a la perspectiva de gènere, davant d'un 48,7 % que no ho fa.

En resum, els resultats obtinguts a la Facultat de Biologia indiquen una percepció força diversa en relació amb la incorporació de la perspectiva de gènere en diferents àmbits. Mentre que una part important de les assignatures i de la metodologia sembla integrar aquesta perspectiva, altres aspectes com els objectius d'aprenentatge, els blocs temàtics, l'avaluació acreditativa i la bibliografia mostren una representació menys favorable. Les respostes evidencien una clara àrea de millora en la incorporació de la perspectiva de gènere en diversos components del pla d'estudis, tot i que també es destaca la presència d'aspectes positius, com ara l'ús de llenguatge no sexista i la metodologia. Això suggereix que, tot i els progressos, encara queda feina per fer per garantir una aplicació més homogènia i aprofundida de la perspectiva de gènere a tota la Facultat.

Figura 4. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Biologia per àrees del pla docent

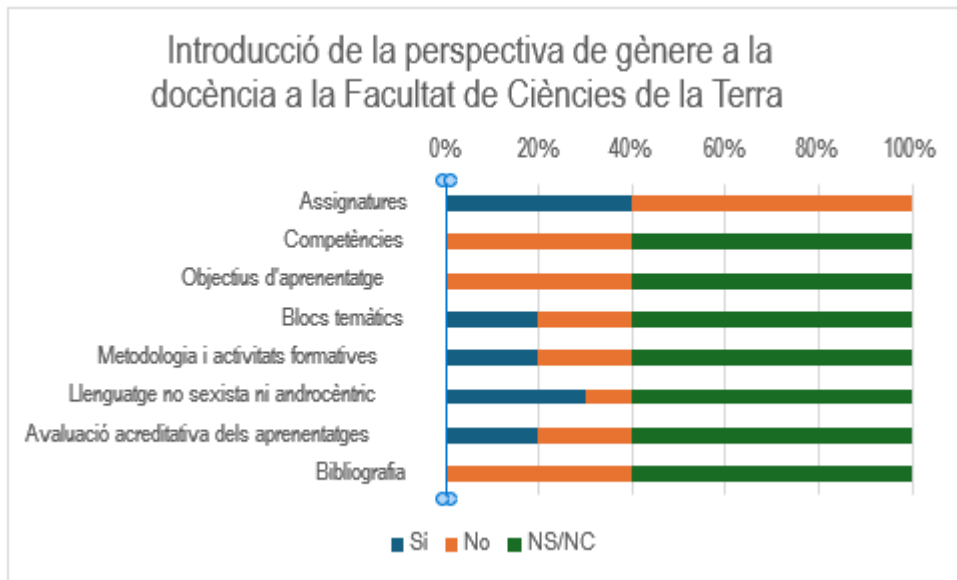
La **Facultat de Ciències de la Terra** ha registrat un total de 10 respostes, que representen un 3 % del total d'assignatures de la Facultat. Es pot observar que a la categoria d'assignatures, el 40 % de les respostes afirmen que s'incorpora la perspectiva de gènere, mentre que el 60 % indica que no. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

Pel que fa a les competències, cap de les respostes reconeix la integració de la perspectiva de gènere en aquest àmbit, mentre que un 40 % indica que no es treballa aquest aspecte. Aquesta mateixa distribució es repeteix en els objectius d'aprenentatge. En relació amb els blocs temàtics, el 20 % de les respostes consideren que s'incorpora la perspectiva de gènere, mentre que un 20 % afirma que no. Un patró similar es reflecteix en la metodologia i les activitats formatives, amb un 20 % de respostes afirmatives i un 20 % de negatives. Pel que fa al llenguatge no sexista ni androcèntric, un 30 % de les respostes afirmen que s'utilitza correctament i un 10 % en discrepa. En l'àmbit de l'avaluació acreditativa dels aprenentatges, només un 20 % confirma la incorporació de la perspectiva de gènere, mentre que un altre 20 % no ho fa. Finalment, en la categoria de bibliografia, no hi ha cap resposta afirmativa (0 %) i un 40 % són negatives.

Aquestes dades evidencien una manca significativa d'integració de la perspectiva de gènere en diversos aspectes de la docència. La baixa proporció de respostes afirmatives en àmbits com ara els blocs temàtics, la metodologia i la bibliografia posa de manifest la necessitat d'un

reforç de sensibilització i formació per al personal docent, amb l'objectiu d'aconseguir una aplicació més transversal de la perspectiva de gènere a la Facultat.

Figura 5. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Ciències de la Terra per àrees del pla docent

La **Facultat de Dret** ha registrat un total de 40 respostes, que representen un 11,4 % del total d'assignatures del centre. Pel que fa a les assignatures, un 67,5 % de les respostes afirmen que incorporen la perspectiva de gènere, mentre que el 32,5 % la rebutgen. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

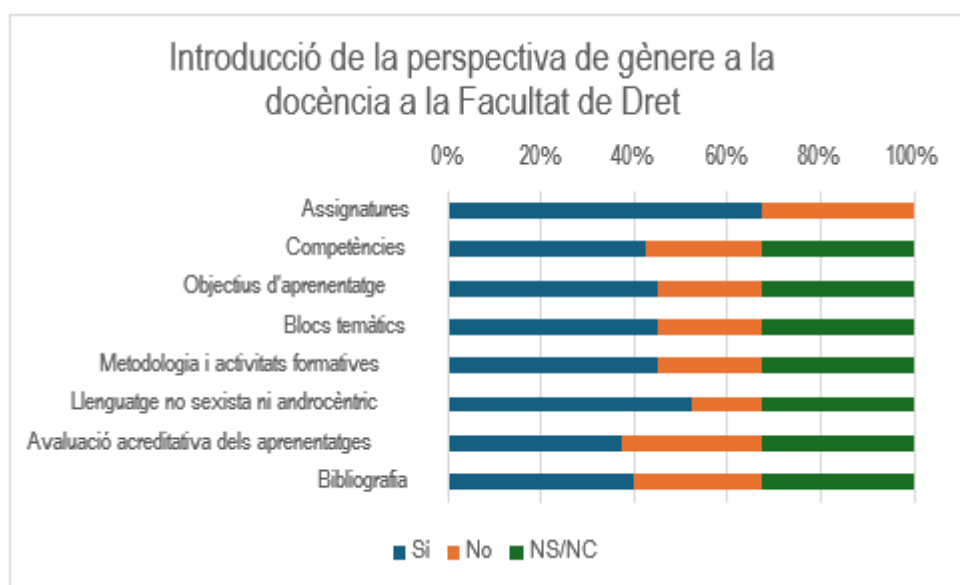
En referència a les competències, el 42,5 % manifesta que la perspectiva de gènere hi està integrada, davant d'un 25 % que no la integra. Pel que fa als objectius d'aprenentatge, els blocs temàtics i la metodologia, un 45 % assenyalen que incorporen aquest enfocament i un 22,5 % ho nega.

En relació amb l'ús del llenguatge no sexista ni androcèntric, un 52,5 % destaca que s'aplica de manera adequada, mentre que un 15 % considera que no és així. En l'àmbit de l'avaluació acreditativa dels aprenentatges, un 37,5 % afirma que incorpora la perspectiva de gènere i un 30 % no la incorpora. Finalment, en la categoria de bibliografia, un 40 % de les respostes assenyalen que el material utilitzat és adequat des d'aquesta perspectiva i un 27,5 % assegura que no.

En conclusió, els resultats obtinguts a la Facultat de Dret indiquen una integració parcial de la perspectiva de gènere en diversos aspectes de la docència, amb variacions significatives entre les diferents categories. L'ús del llenguatge no sexista ha estat l'aspecte més ben

valorat, amb una majoria que en reconeix l'aplicació. No obstant això, altres àmbits com ara les competències, l'avaluació acreditativa dels aprenentatges i la bibliografia mostren una acceptació àmplia però més limitada. La presència d'un percentatge destacat de respostes negatives en algunes categories, juntament amb l'espai per a la millora en la sensibilització, posa de manifest la necessitat de continuar treballant per integrar de manera més homogènia la perspectiva de gènere en els diversos àmbits acadèmics.

Figura 6. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Dret per àrees del pla docent

La **Facultat d'Economia i Empresa** ha registrat un total de 38 respostes, que representen un 5,3 % del total d'assignatures del centre. Pel que fa a les assignatures, el 44,7 % de les respostes han estat afirmatives, mentre que el 55,3 % han estat negatives. Així, menys de la meitat de les persones enquestades reconeixen la incorporació de la perspectiva de gènere a les assignatures que imparteixen. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

Quant a les competències adaptades a la perspectiva de gènere, només el 21,1 % ha respost de manera afirmativa i el 23,7 %, negativa. Pel que fa als objectius d'aprenentatge, la integració de la perspectiva de gènere és encara menys present, amb només un 18,4 % de respostes positives i un 26,3 % de negatives. En els blocs temàtics, només el 23,7 % ha assenyalat que s'hi incorpora aquest enfocament, mentre que el 21,1 % no l'hi incorpora. Un patró similar s'ha observat en la metodologia i les activitats formatives, amb un 18,4 % de respostes afirmatives i un 26,3 % de negatives.

Pel que fa a la inclusió d'un llenguatge no sexista ni androcèntric, el 34,2 % de les respostes han estat afirmatives, mentre que un 10,5 % han assenyalat que no se'n fa un ús adequat, i aquest és l'àmbit amb més respostes positives. En relació amb l'avaluació acreditativa dels aprenentatges, en el 23,7 % de les assignatures han confirmat que s'incorpora la perspectiva de gènere i un 21,1% no la incorpora. Finalment, en la categoria de bibliografia, un 18,4 % de les respostes han considerat que el material utilitzat té en compte la perspectiva de gènere i un 26,3 % no ho veu així.

En conjunt, els resultats reflecteixen una integració limitada de la perspectiva de gènere en diversos aspectes de la docència a la Facultat d'Economia i Empresa. Els percentatges més baixos s'han registrat en els objectius d'aprenentatge, els blocs temàtics i la metodologia, mentre que l'ús del llenguatge no sexista ha obtingut una valoració més positiva. Les respostes negatives sobre la incorporació de la perspectiva de gènere a les assignatures (55,3 %) posa de manifest una falta de sensibilització, cosa que indica la necessitat d'enfortir la formació i d'integrar explícitament aquesta perspectiva en la docència. Així, se subratlla la importància de seguir promovent un enfocament més inclusiu i conscient de la igualtat de gènere en tots els àmbits acadèmics.

Així mateix, la Comissió d'Igualtat de la Facultat d'Economia i Empresa va dur a terme la seva pròpia enquesta durant el mateix període temporal amb l'objectiu d'analitzar la incorporació de la perspectiva de gènere i la sostenibilitat en els plans docents dels seus graus i màsters. Per a una anàlisi més detallada de les respostes i conclusions extretes d'aquesta enquesta, es pot consultar l'annex 4.

Figura 7. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat d'Economia i Empresa per àrees del pla docent

La **Facultat d'Educació** ha registrat un total de 40 respostes, que representen un 6,3 % del total d'assignatures de la Facultat. El 82,5 % de les respostes afirmen que a la seva assignatura s'incorpora la perspectiva de gènere, mentre que el 17,5 % de respostes indiquen que no és així. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

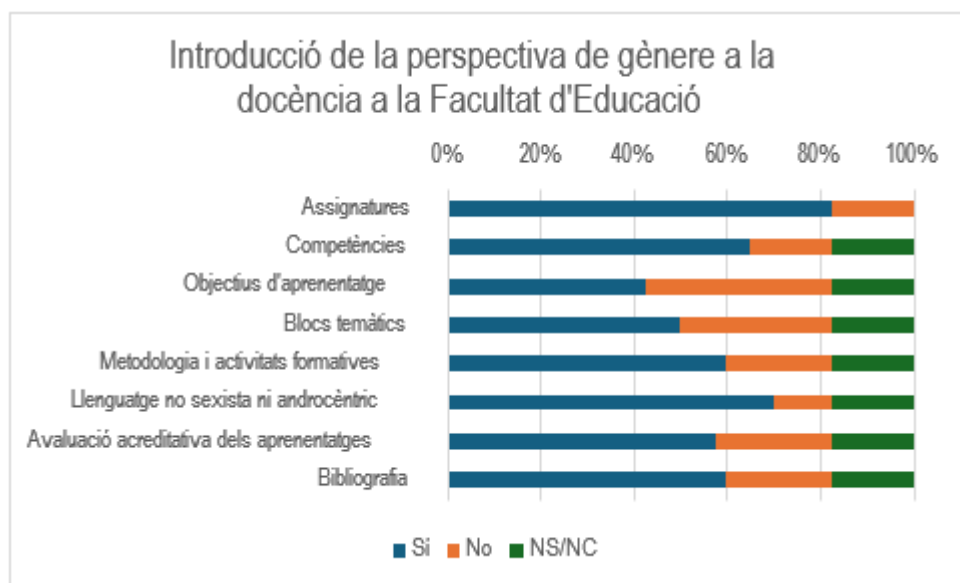
Pel que fa a les competències, el 65 % afirma que incorporen la perspectiva de gènere, mentre que el 17,5 % ho nega. En el cas dels objectius d'aprenentatge, el 42,5 % assegura que els objectius estan adaptats a aquest enfocament i, alhora, un 40 % considera que no. En canvi, en relació amb els blocs temàtics, el 50 % assegura que estan dissenyats en clau de gènere i el 32,5 % ho nega. Aquesta mateixa distribució es pot observar en l'àmbit de la metodologia i activitats formatives, amb un 60 % positiu a la incorporació d'aquesta perspectiva, davant d'un 22,5 % negatiu.

Pel que fa al llenguatge no sexista ni androcèntric, un 70 % considera que s'empra a l'assignatura i només el 12,5 % pensa el contrari. Respecte a l'avaluació acreditativa dels aprenentatges, el 57,5 % considera que incorpora la perspectiva de gènere; en canvi, un 25 % ho rebutja. Finalment, en la categoria de bibliografia, el 60 % pensa que està adaptada a la perspectiva de gènere; en canvi, un 22,5 % pensa que no ho està.

En general, els resultats mostren una percepció generalment positiva respecte a la incorporació de la perspectiva de gènere, especialment en aspectes com el llenguatge no

sexista ni androcèntric i la bibliografia, que tenen una alta proporció de respostes afirmatives. No obstant això, tot i que la majoria de les categories mostren una valoració positiva, també s'observa una part significativa de respostes negatives la qual cosa indica que encara hi ha àrees per millorar en la implementació efectiva de la perspectiva de gènere en la docència.

Figura 8. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat d'Educació per àrees del pla docent

La **Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació** ha registrat un total de 12 respostes, que es corresponen al 3 % del total d'assignatures de la Facultat. Pel que fa a les assignatures, el 91,7 % afirma que incorporen la perspectiva de gènere en el seu disseny i només el 8,3 % diu que no. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

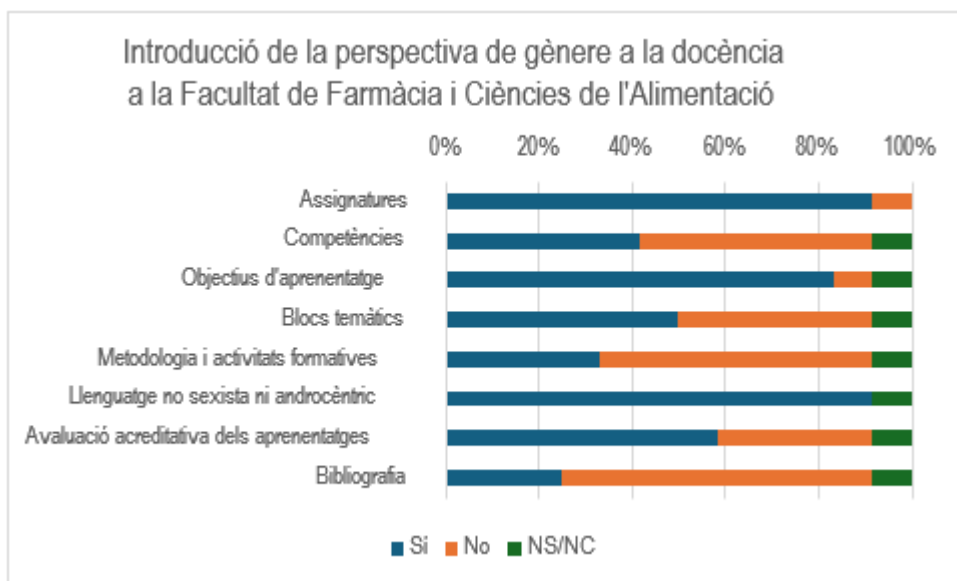
En relació amb l'àmbit de les competències, només el 41,7 % considera que incorporen la perspectiva de gènere i el 58,3 % afirma que no. En canvi, en el cas dels objectius d'aprenentatge adaptats a aquesta perspectiva, el 83,3 % assegura que sí, mentre que un 16,7 % assegura que no. Les respostes sobre els blocs temàtics revelen que el 50 % sí que destaquen la perspectiva de gènere en aquest àmbit, mentre que el 50 % no la tenen en compte. Pel que fa a la metodologia i activitats formatives adaptades a la perspectiva de gènere, només el 33,3 % considera que estan adaptades a un enfocament de gènere, i per contra el 66,7 % considera que no.

Quant a l'ús del llenguatge no sexista ni androcèntric a l'assignatura, el 91,7 % respon positivament; a més, no es va recollir cap resposta negativa. Respecte a l'avaluació

acreditativa dels aprenentatges, el 58,3 % va considerar que incorpora la perspectiva de gènere, mentre que un 33,3 % no ho fa. Finalment, en la categoria de bibliografia, el 25 % de les respostes van ser afirmatives, en relació a l'adaptació de les referències amb enfocament en clau de gènere, però, en canvi el 66,7 % van ser negatives.

Els resultats mostren que hi ha una percepció majoritàriament positiva especialment en el cas del llenguatge no sexista ni androcèntric, amb un percentatge molt alt de respostes afirmatives en aquest àmbit. No obstant això, cal destacar que el nombre de respostes que es van obtenir és molt baix i que en àmbits com la metodologia i activitats formatives i la bibliografia, es percep una major resistència a la integració de la perspectiva de gènere, amb una proporció significativa de respostes negatives. Això suggereix que, tot i els avenços en algunes àrees, encara queda un ampli recorregut per sensibilitzar i implementar de manera efectiva la perspectiva de gènere en aquestes assignatures.

Figura 9. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació per àrees del pla docent

A la **Facultat de Filologia i Comunicació** es van obtenir 41 respostes, cosa que suposa el 6,6 % del total d'assignatures de la Facultat. D'aquestes respostes s'extreu que el 85,4 % afirma que la seva assignatura incorpora la perspectiva de gènere i el 14,6 % considera que no. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

Pel que fa a l'àmbit de les competències, el 46,3 % opina que en aquest àmbit s'introdueix la perspectiva de gènere; el 39 %, per contra, respon que no. En relació amb els objectius d'aprenentatge adaptats a aquest enfocament, el 68,3 % assegura que ho estan i, en canvi

un 17,1 % no els ha adaptat. En l'àmbit dels blocs temàtics, un 58,5 % considera que estan adaptats a una mirada sensible al gènere; per contra, un 26,8 %, considera que no. Aquesta mateixa distribució s'observa en les respostes sobre la metodologia i activitats formatives, amb un 63,4 % que afirma que encaixen en un enfocament amb clau de gènere, mentre que un 22 % considera que no encaixen.

A la pregunta sobre l'ús de llenguatge no sexista ni androcèntric a l'assignatura, un 73,2 % de les respostes van ser afirmatives, contra un 12,2 % de negatives. Respecte a l'avaluació acreditativa dels aprenentatges, el 48,8 % considera que incorpora la perspectiva de gènere, i el 36,6 % no ho fa. Finalment, en la categoria de bibliografia, el 73,2 % de les respostes van ser afirmatives en relació amb la seva adaptació a aquest enfocament, mentre que el 12,2 % van ser negatives.

Els resultats mostren una percepció predominantment positiva respecte a la incorporació de la perspectiva de gènere en els àmbits del llenguatge no sexista ni androcèntric i la bibliografia, amb alts percentatges de respostes afirmatives. Tanmateix, tot i que en moltes categories ja s'ha treballat per la integració de la perspectiva de gènere, també es detecta una proporció notable de respostes negatives en algunes àrees com les competències i l'avaluació acreditativa dels aprenentatges. Això suggereix que, tot i els avenços en determinats aspectes, encara cal seguir treballant en la implementació efectiva de la perspectiva de gènere a la docència.

Figura 10. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Filologia i Comunicació per àrees del pla docent

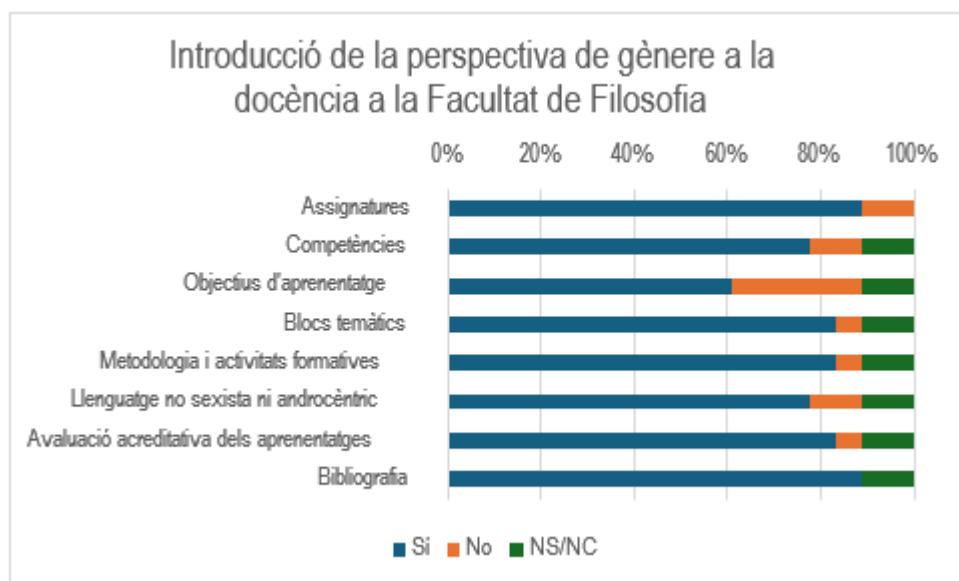
A la **Facultat de Filosofia** es van obtenir 18 respostes que suposen el 7,5 % del total d'assignatures de la Facultat. Els resultats mostren que el 88,9 % de les respostes considera que la seva assignatura incorpora la perspectiva de gènere, contra l'11,1 % que encara no ho fa. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

En línies generals trobem resultats elevats en tots els àmbits. Pel que fa a les competències, el 77,8 % considera que estan adaptades a la perspectiva de gènere, mentre que un 11,11 % respon que no. En l'àmbit dels objectius d'aprenentatge trobem que un 61,1 % assegura que incorporen aquest enfocament i, en canvi, un 27,8 % no l'incorpora. En el cas dels blocs temàtics, els resultats són encara més positius, un 83,3 % afirma que estan adaptats a la perspectiva de gènere, i només un 5,6 % considera que no ho estan. Aquesta mateixa distribució es pot observar en la metodologia i activitats formatives, adaptades a la perspectiva de gènere amb un 83,3 % de respostes afirmatives, davant d'un 5,6 % de negatives.

Pel que fa al llenguatge no sexista ni androcèntric, el 77,8 % de les respostes són afirmatives, davant d'un baix 11,11 % de negatives. En relació amb l'avaluació acreditativa dels aprenentatges, el 83,3 % considera que incorpora la perspectiva de gènere i només el 5,6 % no ho fa. Finalment, en la categoria de bibliografia, el 88,9 % assegura que encaixa en un enfocament en clau de gènere, i cap de les respostes és negativa.

En conjunt, els resultats mostren uns resultats generalment positius sobre la incorporació de la perspectiva de gènere en les diferents categories analitzades. Els blocs temàtics, la metodologia i activitats formatives, i la bibliografia destaquen per una alta proporció de respostes afirmatives. Tot i que la majoria de les categories tenen una valoració positiva, els percentatges de respostes negatives en algunes àrees, com ara els objectius d'aprenentatge suggereixen que hi ha aspectes a millorar pel que fa a la sensibilització i implementació efectiva de la perspectiva de gènere. Això subratlla la necessitat de continuar promovent formació i conscienciació en aquest àmbit.

Figura 11. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Filosofia per àrees del pla docent

A la **Facultat de Física** es van obtenir un total de 15 respostes, que es corresponen al 6,1 % del total d'assignatures de la Facultat. De les respostes s'extreu que el 46,7 % afirma que la seva assignatura incorpora la perspectiva de gènere, davant del 53,3 % que no. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

En relació amb l'aplicació de la perspectiva de gènere en l'àmbit de les competències, el 33,3 % afirma que l'aplica, mentre que el 13,3 % ho nega. Quant als objectius d'aprenentatge adaptats a l'enfocament en clau de gènere, hi ha un 26,7 % de respostes afirmatives i un 20 % de negatives. Quant als blocs temàtics, un 26,7 % respon que sí que incorporen la perspectiva de gènere; en canvi, un 20 % assegura que no. Un patró similar s'observa en la metodologia i activitats formatives, amb un 33,3 % que considera que també adopten aquesta perspectiva i un 13,3 %, per contra, que considera que no.

Pel que fa el llenguatge no sexista ni androcèntric, el 33,3 %, assegura que s'empra a la seva assignatura i només el 13,3 % no l'empra; s'han recollit els mateixos resultats respecte a l'avaluació acreditativa dels aprenentatges. Finalment, en la categoria de bibliografia, el 33,3 % afirma que està adaptada a la perspectiva de gènere, mentre que el 13,3 % considera que no.

Els resultats mostren que més de la meitat de les assignatures no incorporen la perspectiva de gènere. Tot i que hi ha algunes respostes afirmatives, especialment en les categories de

metodologia i activitats formatives, i llenguatge no sexista ni androcèntric, també es detecta una resistència o falta de conscienciació en altres àmbits.

Figura 12. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Física per àrees del pla docent

A la **Facultat de Geografia i Història** es van obtenir un total de 51 respostes que corresponen a l'11,1 % del total d'assignatures de la Facultat. Pel que fa a les assignatures, el 80,4 % de les respostes considera que l'assignatura incorpora la perspectiva de gènere, davant del 19,6 % que no ho fa. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

Pel que fa a les competències, el 60,8 % afirma que aquestes sí que s'adapten a la perspectiva de gènere i, en canvi, en el cas dels objectius d'aprenentatge només s'ha obtingut un 21,6 % de respostes afirmatives, contra un 58,8 %. En relació amb els blocs temàtics, un 52,9 % opina que tenen incorporada la perspectiva de gènere i el percentatge s'eleva fins al 72,5 % en el cas de la metodologia i les activitats formatives.

Pel que fa al llenguatge no sexista ni androcèntric, el 60,8 % de les respostes són afirmatives quant al seu ús a l'assignatura, contra un 19,6 % de respostes negatives. Respecte a l'avaluació acreditativa dels aprenentatges, el 56,9 % considera que sí que incorpora la perspectiva de gènere, mentre que el 23,5 % respon que no. Finalment, en la categoria de bibliografia, el 74,5 % de les respostes són afirmatives i el 5,9 %, negatives.

Els resultats reflecteixen una integració notable de la perspectiva de gènere en àmbits com ara les assignatures, la metodologia i la bibliografia, que mostren un alt percentatge de

respostes afirmatives. No obstant això, àrees com els objectius d'aprenentatge i, en menor mesura, les competències presenten un balanç menys positiu, amb una proporció destacada de respostes negatives. Aquest panorama posa de manifest avenços importants en la inclusió de la perspectiva de gènere, però també la necessitat d'intervencions específiques per reforçar-ne la presència en aquells aspectes on encara es perceben mancances significatives.

Figura 13. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Geografia i Història per àrees del pla docent

A la **Facultat d'Infermeria**, només es van obtenir 6 respostes, que es corresponen al 4,2 % del total d'assignatures de la Facultat. Pel que fa a les assignatures, totes les respostes (100 %) apunten que l'assignatura incorpora la perspectiva de gènere. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

Pel que fa als àmbits concrets, el 83,3 % considera que les competències estan adaptades a la perspectiva de gènere i en el cas dels objectius d'aprenentatge el percentatge s'eleva fins al 100 %. Les respostes també mostren un elevat percentatge (83,3 %) en la incorporació de la perspectiva de gènere en els blocs temàtics, la metodologia i activitats formatives, el llenguatge no sexista ni androcèntric i l'avaluació acreditativa dels aprenentatges. En canvi, en la categoria de bibliografia, el percentatge de respostes afirmativa es redueix en part, amb un 66,7 %.

El resultat indiquen una situació majoritàriament positiva sobre la integració de la perspectiva de gènere en la docència, amb una forta presència de respostes afirmatives, especialment

en categories com ara les assignatures, objectius d'aprenentatge, i metodologia i activitats formatives. Tanmateix, la categoria de bibliografia presenta un percentatge més alt de respostes negatives, i suggereix que podria haver-hi una manca d'integració efectiva de la perspectiva de gènere en aquest aspecte. No obstant això, cal destacar que el nombre de respostes que es van obtenir és molt baix.

Figura 14. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat d'Infermeria per àrees del pla docent

A la **Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuais** el volum de respostes va ser d'un total de 54, que es correspon al 27,3 % del total d'assignatures de la Facultat. Pel que fa a les assignatures, el 57,4 % de les respostes apunten que l'assignatura incorpora la perspectiva de gènere, mentre que el 42,6 % no. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

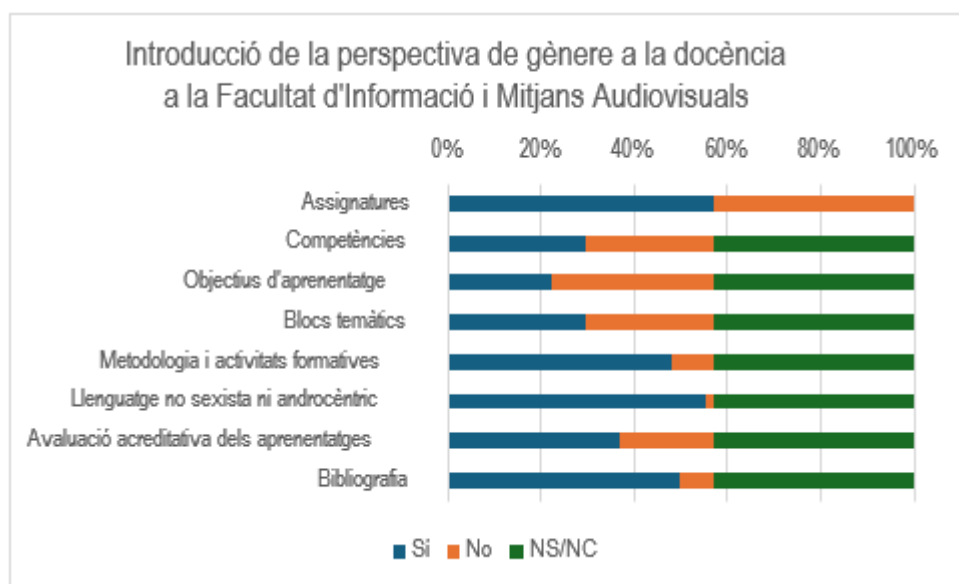
Pel que fa a les respostes per àmbits concrets, trobem que, pel que fa a les competències, el 29,6 % considera que sí que incorporen la perspectiva de gènere, mentre que el 27,8 % creu que no. La mateixa tendència la trobem en els objectius d'aprenentatge, en què es van obtenir un 22,2 % de respostes afirmatives i un 35,2 % de negatives, i en el cas dels blocs temàtics, amb un 29,6 % d'afirmatives i un 27,8 % de negatives. En el cas de la metodologia i activitats formatives adaptades a la perspectiva de gènere, el 48,1 % de respostes van ser afirmatives, davant d'un 9,3 % de negatives.

Pel que fa al llenguatge no sexista ni androcèntric, el 55,6 % de les respostes opina que sí que s'empra a la seva assignatura, i tan sols un 1,9 % respon que no. Respecte a l'avaluació

acreditativa dels aprenentatges, el 37 % considera que incorpora la perspectiva de gènere i el 20,4 % no ho fa. Finalment, en la categoria de bibliografia, la meitat de les respostes (50 %) consideren que l'adapten a la perspectiva de gènere i el 7,4 % no.

En conjunt, els resultats mostren avenços significatius en determinades dimensions, com ara la metodologia i activitats formatives o l'ús del llenguatge no sexista, que evidencien una voluntat d'integrar la perspectiva de gènere en aquestes àrees. Tanmateix, la disparitat entre categories reflecteix una aplicació desigual, especialment en aspectes com les competències, els objectius d'aprenentatge i els blocs temàtics, en què la incorporació encara és limitada i, en alguns casos, la proporció de respostes negatives és considerable.

Figura 15. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuais per àrees del pla docent

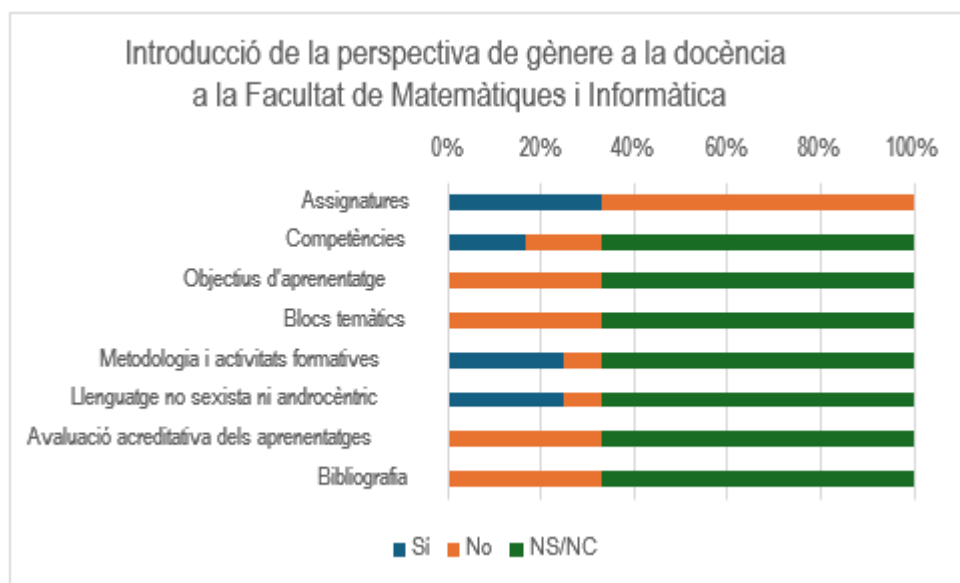
La **Facultat de Matemàtiques i Informàtica** ha registrat un total de 12 respostes, que representen un 3,8 % del total d'assignatures de la Facultat. El 33,3 % de les respostes afirmen que la seva assignatura incorpora la perspectiva de gènere, mentre que el 66,7 % restant indiquen que no és així. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

Pel que fa als diferents àmbits, trobem percentatges molt baixos sobre la incorporació de la perspectiva de gènere. En el cas de les competències, el 16,7 % respon afirmativament, i el mateix percentatge respon negativament. En cap resposta s'ha considerat que els objectius d'aprenentatge, ni els blocs temàtics estiguin adaptats a la perspectiva de gènere.

Pel que fa a la metodologia i les activitats formatives, i el llenguatge no sexista ni androcèntric a l'aula, el 25 % de les respostes són afirmatives i el 8,3 %, negatives. En el cas de l'avaluació acreditativa dels aprenentatges i la bibliografia, cap de les respostes és afirmativa, mentre que un 33,3 % respon negativament.

Els resultats reflecteixen una incorporació molt limitada de la perspectiva de gènere en les assignatures i en altres àmbits docents. Amb només un 33,3 % de respostes que indiquen que s'integra aquesta perspectiva en les assignatures, el percentatge més alt es troba en la metodologia i activitats formatives, i en l'ús del llenguatge no sexista, amb un 25 % d'afirmacions. Tanmateix, la manca de respostes positives en categories com els objectius d'aprenentatge, els blocs temàtics, l'avaluació acreditativa i la bibliografia mostra una absència significativa d'aquesta perspectiva en aspectes clau del procés educatiu.

Figura 16. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Matemàtiques i Informàtica per àrees del pla docent

A la **Facultat de Medicina i Ciències de la Salut** el volum de respostes va ser baix: només 9, que representen un 1,3 % del total d'assignatures de la Facultat. El 55,6 % de les respostes afirmen que la seva assignatura incorpora la perspectiva de gènere, mentre que el 44,4 % restant indiquen que no és així. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

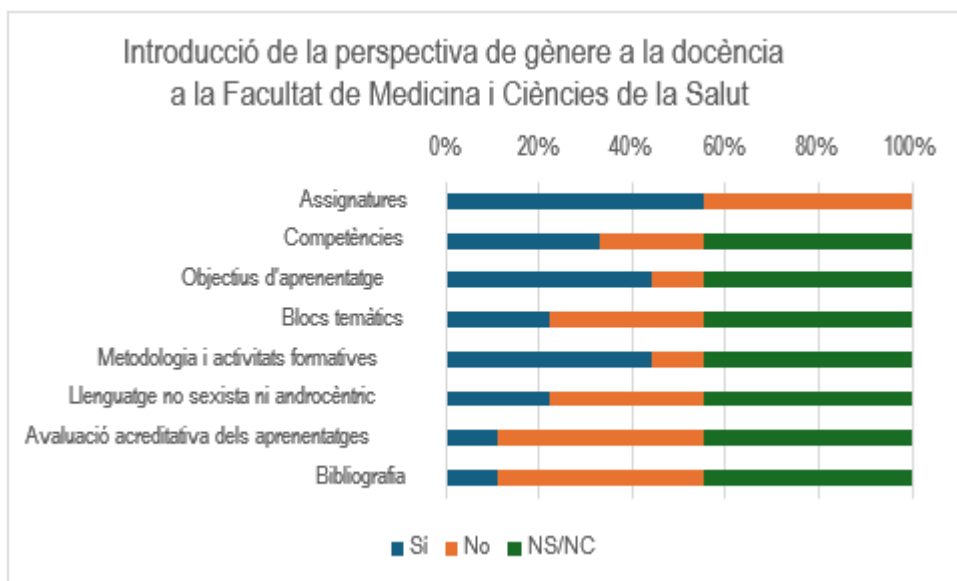
Pel que fa a les competències adaptades a la perspectiva de gènere, el 33,3 % afirma aquesta opció i el 22,2 % ho neguen. Els objectius d'aprenentatge i la metodologia i activitats formatives obtenen un 44,4 % de respostes afirmatives i un 11,1 % de negatives. Les

respostes sobre els blocs temàtics i la incorporació del llenguatge no sexista ni androcèntric, mostren un 22,2 % de respostes afirmatives i un 33,3 % de negatives. Finalment, respecte a l'avaluació acreditativa dels aprenentatges i la bibliografia, només l'11,1 % considera que incorpora la perspectiva de gènere, mentre que el 44,4 % no ho fa.

Els resultats reflecteixen una aplicació desigual de la perspectiva de gènere en les assignatures analitzades. Tot i que es constata una certa incorporació en aspectes com la metodologia i les activitats formatives, altres àmbits com ara els blocs temàtics, l'avaluació acreditativa dels aprenentatges i la bibliografia mostren una presència molt limitada d'aquest enfocament. Això posa de manifest una manca de transversalitat en la seva aplicació.

D'altra banda, l'ús del llenguatge no sexista i l'adaptació de les competències també revelen la necessitat de millores significatives, ja que la seva implementació no està encara consolidada. Aquest desequilibri suggereix que, tot i els avenços en alguns aspectes, encara persisteixen àrees en què la perspectiva de gènere no està suficientment integrada.

Figura 17. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut per àrees del pla docent

A la **Facultat de Psicologia** es van obtenir 26 respostes, que representen el 9 % del total d'assignatures de la Facultat. El 88,5 % de les assignatures considera que ja incorporen la perspectiva de gènere. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

Pel que fa als resultats en els àmbits concrets, les competències i el llenguatge no sexista ni androcèntric són els àmbits més ben valorats, amb un 84,6 % i 88,5 %, respectivament. En

el cas dels objectius d'aprenentatge adaptats a la perspectiva de gènere, el 76,9 % considera que ho estan, mentre que en els blocs temàtics, el percentatge baixa al 46,2 %. Pel que fa a la metodologia i les activitats formatives adaptades a la perspectiva de gènere, el 53,8 % van ser afirmatives i el 34,6 % negatives. Respecte a l'avaluació acreditativa dels aprenentatges i la bibliografia, ambdues tenen un 65,4 % de respostes que consideren que incorporen la perspectiva de gènere, davant del 23,1 % que ho rebutgen.

Els resultats mostren una bona integració de la perspectiva de gènere en general, amb àmbits com les competències i el llenguatge no sexista que destaca per la seva aplicació gairebé absoluta. Tot i això, es detecten desigualtats en altres àrees, especialment en els blocs temàtics, que mostren menys atenció a aquesta perspectiva. La metodologia, l'avaluació i la bibliografia tenen una bona incorporació, però encara hi ha un percentatge rellevant de respostes que indiquen mancances. Aquests resultats reflecteixen avenços significatius, però també la necessitat de continuar treballant per garantir una aplicació de la perspectiva de gènere més uniforme i completa.

Figura 18. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Psicologia per àrees del pla docent

A la **Facultat de Química** es van obtenir un total de 12 respostes, que representen el 3,7 % del total d'assignatures de la Facultat. El 58,3 % de les respostes considera que l'assignatura incorpora la perspectiva de gènere, davant d'un 41,7 % negatiu. En els altres àmbits, només es consideren les respostes afirmatives i negatives.

Pel que fa a les competències, només el 8,3 % van ser afirmatives, davant del 50 % de negatives. Els objectius d'aprenentatge van obtenir un 16,7 % de respostes afirmatives i un 41,7 % negatives. En els blocs temàtics, un 25 % van ser afirmatives i el 33,3 %, negatives.

Els àmbits amb resultats més positius són la metodologia, el llenguatge i la bibliografia. Tant a la metodologia i les activitats formatives com a la categoria de bibliografia, el 50 % de les respostes van ser afirmatives i només el 8,3 % van ser negatives. En relació amb el llenguatge no sexista ni androcèntric, el 58,3 % de les respostes van ser afirmatives. Finalment, pel que fa a l'avaluació acreditativa dels aprenentatges, només el 8,3 % van considerar que incorpora la perspectiva de gènere i el 50 % ho rebutgen.

Els resultats evidencien una integració desigual de la perspectiva de gènere en les assignatures. Tot i que una mica més de la meitat de les respostes considera que s'incorpora aquesta perspectiva, les àrees de competències, objectius d'aprenentatge, blocs temàtics i avaluació acreditativa presenten resultats clarament insuficients, amb una proporció significativa de respostes negatives. Els àmbits amb millor valoració són la metodologia, el llenguatge no sexista i la bibliografia, que destaquen per una aplicació més consistent de la perspectiva de gènere. Tot i aquests avenços parcials, els resultats mostren que hi ha una necessitat urgent de millorar la sensibilització i l'aplicació transversal d'aquest enfocament, especialment en les categories més desfavorides.

Figura 19. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Química per àrees del pla docent

Finalment també es van obtenir 2 respostes de l'**Institut de Seguretat Pública de Catalunya**, un centre adscrit a la Universitat. Malgrat el volum reduït de respostes, ofereixen una visió inicial sobre la incorporació de la perspectiva de gènere en aquest centre. En termes generals, la meitat (50 %) de les respostes considera que les assignatures, els objectius d'aprenentatge, els blocs temàtics, la metodologia i activitats formatives, el llenguatge no sexista, l'avaluació acreditativa i la bibliografia estan alineats amb aquest enfocament, mentre que l'altra meitat (50 %) presenta respostes negatives. En relació amb l'àmbit de les competències, no hi ha respostes que assenyalin l'aplicació de perspectiva de gènere, mentre que el 50 % de les respostes són negatives.

Aquestes dades, tot i ser preliminars, suggereixen una necessitat de continuar treballant per consolidar la incorporació de la perspectiva de gènere, posant un èmfasi especial a garantir una aplicació més consistent i transversal en tots els àmbits del centre.

Figura 20. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya per àrees del pla docent

4.3. Anàlisi de bones pràctiques i dificultats identificades

4.3.1. Estratègies generals d'incorporació de la perspectiva de gènere, per facultats

A la **Facultat de Belles Arts**, la incorporació de la perspectiva de gènere a les assignatures mostra una varietat de percepcions i pràctiques. D'una banda, alguns docents identifiquen la necessitat de reforçar mecanismes institucionals, com ara la revisió dels plans docents i la coordinació pedagògica, especialment en relació amb el professorat associat o substitut, per garantir una aplicació coherent i progressiva d'aquesta perspectiva. Un docent destaca:

Considero que s'hauria de reforçar el mecanisme de revisió de plans docents d'un curs a un altre. En aquest sentit, crec que correspon als responsables del departament donar les instruccions per plantejar propostes de millora. Especial atenció al fet que el professorat associat i el professorat substitut té unes funcions concretes i que aquesta tasca correspon a una coordinació pedagògica.

També es ressalta la transversalitat de la dimensió de gènere en determinades assignatures, integrant-la en l'anàlisi de contextos històrics, socioculturals i en les veus dissidents, tot i que en alguns casos no estigui explícitament reflectida en els plans docents. A més, s'assenyala l'esforç per incloure bibliografia amb referents feministes i LGTBIQ+ des d'una perspectiva interseccional. Tanmateix, altres respostes evidencien una manca de relació percebuda entre la temàtica de les assignatures i la perspectiva de gènere, fet que revela la necessitat d'una major sensibilització i comprensió sobre com pot enriquir els continguts acadèmics, fins i tot en àrees considerades menys directament relacionades.

A la **Facultat de Biologia**, la integració de la perspectiva de gènere en les assignatures es percep com un esforç continuat i divers, però sovint desestructurat i transversal. Alguns docents assenyalen que intenten encoratjar especialment les alumnes a perseguir carreres científiques, malgrat les dificultats estructurals que sovint troben en el sector. Un docent destaca: *En tot moment provo d'encoratjar les meves alumnes a esdevenir científiques tot i les dificultats presents, sovint, a nivell estructural.* A més, es treballa la perspectiva de gènere a través de la metodologia, amb la inclusió de material bibliogràfic elaborat per investigadores i pensadores destacades, acompanyat de detalls visuals com ara noms complets i fotografies durant les classes. No obstant això, es reconeix la dificultat d'incorporar explícitament aquesta perspectiva en els blocs temàtics, ja que es prioritzen en molts casos els continguts i la seva utilitat pràctica. Per altra banda, es detecten limitacions en l'enfocament de les enquestes, que alguns consideren massa genèriques i amb poca capacitat per captar les especificitats del professorat i del tipus d'assignatura, i evidencien la necessitat de mecanismes d'anàlisi més personalitzats.

A la **Facultat de Ciències de la Terra**, la incorporació de la perspectiva de gènere a les assignatures presenta variabilitat segons les matèries i els contextos. Alguns docents manifesten dubtes sobre com integrar aquesta perspectiva en assignatures amb continguts altament tècnics o extensos, i assenyalen limitacions temporals i estructurals: *El temario es extraordinariamente extenso para ser asumible, en profundidad, por un alumno estándar [...] No disponemos de recursos temporales suficientes para dedicar tiempo explícito a temas no estrictamente relacionados con la teoría y práctica.* Tot i això, hi ha casos en què es fa un esforç per visibilitzar les aportacions de científiques en l'àmbit metodològic i de continguts,

especialment en assignatures bàsiques de primer curs que inclouen seminaris i pràctiques de laboratori, entorns que faciliten la proximitat entre el professorat i l'alumnat. Això permet treballar el reconeixement de figures femenines en la ciència de manera implícita. Per altra banda, es plantegen reptes específics en relació amb la bibliografia, ja que sovint els estàndards internacionals no inclouen els noms complets de l'autoria, fet que pot dificultar la identificació del gènere dels autors referenciats.

A la **Facultat de Dret**, la incorporació de la perspectiva de gènere a les assignatures mostra una voluntat clara d'integrar aquesta mirada, però també revela alguns desafiaments. Un dels reptes principals és la manca de bagatge previ de l'alumnat sobre aquesta qüestió i, fins i tot, l'existència d'un sector amb forces reticències, tal com destaca un docent: *L'alumnat entra amb poc bagatge en perspectiva de gènere i, encara pitjor, hi ha un sector negacionista. Passa el mateix amb altres diversitats.* Malgrat això, en algunes assignatures es fa un esforç significatiu per incloure el gènere de manera transversal en tot el temari, analitzant el sexisme en teories clàssiques i l'androcentrisme de les eines utilitzades en el mercat laboral i els estudis socials. També es fomenta l'ús de bibliografia que visibilitzi l'autoria femenina, amb referències explícites als noms propis per identificar-ne el gènere. En canvi, altres docents identifiquen mancances, com la falta de temps per abordar casos pràctics amb enfocament de gènere i la necessitat d'una metodologia compartida entre grups. Això reflecteix una integració parcial i desigual d'aquesta perspectiva, que necessita un reforç sistemàtic tant en els materials com en la metodologia docent.

A la **Facultat d'Economia i Empresa**, la incorporació de la perspectiva de gènere a les assignatures varia segons el tipus de contingut tractat. En assignatures tècniques, com les de tècniques quantitatives, s'afirma que aquesta perspectiva només es pot introduir de manera limitada, com es reconeix en una observació: *A les assignatures de tècniques quantitatives no es pot incorporar aquesta perspectiva més enllà del moment de fer comentaris dels resultats.* No obstant això, en altres assignatures s'incorpora transversalment en l'anàlisi dels diferents temes, i fins i tot es tracta algun tema específic relacionat amb el gènere i la seva influència en l'economia o el mercat laboral. Un punt fort és la inclusió de bibliografia extensa sobre gènere, amb lectures d'autores feministes rellevants en sociologia o economia del treball. Malgrat això, encara es destaca la dependència de manuals generals escrits principalment per autors homes, fet que limita la visibilitat de perspectives diverses. Aquest panorama reflecteix una implementació desigual de la perspectiva de gènere, amb avenços significatius en algunes assignatures, però amb limitacions estructurals en d'altres.

A la **Facultat d'Educació**, la incorporació de la perspectiva de gènere sovint depèn de la iniciativa personal del professorat, tot i que es reconeix la necessitat de consolidar-la a nivell institucional. Una cita representativa il·lustra aquest enfocament:

Insisteixo en el mateix, l'assignatura no la incorpora. Ho faig jo personalment. La perspectiva de gènere ha estat tradicionalment en mans de la bona voluntat de les docents i les mestres. És ara, que ha entrat en una regulació oficial, que sembla que ha de passar per una obligatorietat i no dependre de gestos casuals de les persones que desenvolupen les diferents matèries.

Cert professorat integra la perspectiva de gènere en continguts, metodologia i avaluació, encara que no estigui explícitament inclosa en els plans docents. D'altre, revisa la bibliografia per incloure noms complets en citacions i reflexionar sobre la presència femenina en l'àmbit acadèmic. No obstant això, es detecten mancances com l'escassa actualització dels continguts curriculars i bibliogràfics, i es destaca la necessitat d'una implementació més estructurada i institucional per evitar que aquesta pràctica depengui exclusivament de la iniciativa individual.

A la **Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació**, la integració de la perspectiva de gènere es percep com un repte en determinades assignatures tècniques o altament especialitzades. Una cita destaca aquesta dificultat i la necessitat de més exemples pràctics: *M'agradaria veure un exemple d'assignatura que l'incorpori a modus d'exemple, potser així podria pensar en si aquests exemples els puc extrapolar a la meva assignatura.* Tot i això, hi ha assignatures que ja incorporen aquesta perspectiva de manera transversal en diversos blocs temàtics, cosa que demostra un esforç continu per integrar-la des de fa anys. En canvi, altres docents consideren que la perspectiva de gènere no és rellevant en determinades fonts bibliogràfiques, com les agències de seguretat alimentària o els articles científics. Aquestes reflexions apunten a la necessitat de proporcionar recursos i exemples concrets per facilitar la incorporació de la perspectiva de gènere, especialment en camps en què aquesta integració pot semblar menys intuïtiva.

A la **Facultat de Filologia i Comunicació**, la integració de la perspectiva de gènere es manifesta principalment en la selecció i ús de materials acadèmics, com ara textos d'autores i autors, tot i que alguns docents reconeixen les dificultats d'accés a materials de creadores femenines. Una cita representativa il·lustra aquesta realitat:

Aunque en el plan docente se añade una anotación de que se tendrá en cuenta la perspectiva de género en el desarrollo del programa, no se marca ningún contenido específico.

Personalmente siempre utilizo textos, para traducir, escritos por escritores y escritoras, aunque de estas últimas es difícil tener un acceso fácil.

A més, hi ha un esforç per incloure noms complets d'autores a la bibliografia i per fomentar una anàlisi crítica des de la perspectiva de gènere en els materials tractats. Tanmateix, es constata la manca de suport institucional en alguns casos per implementar aquesta mirada de manera més àmplia i coherent. També s'expressa una preocupació pel fet que visibilitzar la desproporció de gènere en determinats àmbits acadèmics pugui resultar contraproductiu. Aquesta situació reflecteix tant els avenços com els reptes pendents per assolir una integració efectiva i estructurada de la perspectiva de gènere en els plans docents d'aquesta facultat.

A la **Facultat de Filosofia**, la perspectiva de gènere s'integra de manera transversal en algunes assignatures, i apareix sovint en les diferents temàtiques tractades. En alguns casos, es dedica un bloc temàtic complet a l'epistemologia i la filosofia feminista, i s'aporta una reflexió crítica sobre les contribucions de dones filòsofes i les qüestions de gènere en la construcció del coneixement. Una cita representativa d'aquesta mirada és: *Que les persones que imparteixin les assignatures siguin dones a les facultats on la presència masculina és molt important també em sembla un aspecte positiu*. Pel que fa als materials docents, es fa un esforç per incloure bibliografia elaborada per autores femenines, tant en fonts primàries com complementàries, i se'n destaca la contribució durant les sessions. Així mateix, s'ha suggerit que la perspectiva de gènere es consideri també en les enquestes d'avaluació docent, com a pas cap a una aplicació més estructural. Tot i això, encara persisteix el desafiament d'incorporar aquesta perspectiva de manera sistemàtica en assignatures on els materials de base són principalment d'autors masculins.

A la **Facultat de Física**, la perspectiva de gènere no es preveu de manera explícita en el pla docent de les assignatures tècniques, ja que es considera que no hi ha una connexió directa amb els continguts. No obstant això, es fa un esforç per destacar el paper rellevant de científiques pioneres en els camps corresponents, com a manera de visibilitzar les seves aportacions al coneixement. Pel que fa a la bibliografia, es prioritza la qualitat del contingut, independentment del gènere dels autors, tot i que s'inclouen textos escrits tant per homes com per dones. Les lectures complementàries que es proporcionen també aborden qüestions relacionades amb la diversitat de gènere, tot i que aquesta perspectiva es manté més marginal en un context tan tècnic i especialitzat. Així ho expressa una de les respostes: *És una assignatura tècnica on el gènere és indiferent. [...] Fem servir bibliografia per la seva qualitat i contingut, independentment dels autors*.

A la **Facultat de Geografia i Història**, no totes les assignatures incorporen la perspectiva de gènere de manera transversal. En algunes assignatures, com les més tècniques, la incorporació de la perspectiva de gènere es limita a activitats complementàries o seminaris, sense una presència explícita en els temaris o blocs temàtics. Un docent comenta que *les característiques de l'assignatura no permeten incloure bibliografia específica en el pla docent*, i destaca que la disciplina no sempre ofereix l'espai o els continguts per abordar la qüestió del gènere de manera profunda. Tanmateix, hi ha qui troba maneres de tractar aquesta temàtica fora del contingut directe del curs, com es veu en una altra resposta, on es diu que *a vegades a l'aula es crea un espai per poder parlar de temes de gènere en general, fora del contingut de l'assignatura*. Això permet als estudiants un espai de reflexió i discussió sobre els biaixos androcèntrics en la disciplina acadèmica. En canvi, en altres assignatures la perspectiva de gènere s'incorpora de manera més explícita i transversal a través de la bibliografia i les activitats d'aula. Alguns docents mencionen que incorporen lectures específiques que tracten sobre gènere, inclouen textos d'autores i fan referències a la qüestió de gènere en els continguts i la metodologia. Aquest tipus d'incorporació també s'observa en aquelles assignatures en què es fa una crítica de les aportacions teòriques que no integren una mirada de gènere o es destaca la importància de la perspectiva de gènere per analitzar temes com ara el treball, el mercat laboral o les dinàmiques socials.

A la **Facultat d'Infermeria**, la incorporació de la perspectiva de gènere es presenta com una qüestió transversal en algunes assignatures, especialment en el context del rol de les dones en la cura. Com destaca una de les respostes: *Nuestro principal objetivo es acercar la profesion de enfermería y el cuidado a los alumnos, así que teniendo en cuenta que el cuidado siempre ha sido realizado por roles femeninos, la perspectiva de género es transversal a toda la asignatura*. Aquesta visió s'integra en el temari en analitzar les situacions clíniques de salut i malaltia, abordant-les des d'una perspectiva de gènere. A més, en una assignatura s'ha afegit una competència relacionada amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS), especialment amb l'ODS 5 sobre la igualtat de gènere, com a part del pla docent. Pel que fa a la bibliografia, s'ha fet un esforç per garantir una major visibilitat de les dones en el camp de la infermeria i s'han revisat els textos per incloure el nom complet dels autors i autores, amb l'objectiu de fer més evidents les seves aportacions. Això s'ha implementat, tot i que es reconeix que en alguns casos, com en textos sobre civilitzacions allunyades, pot ser difícil assignar un gènere clar al nom:

Sobre l'ús del nom complet i no la inicial a la bibliografia, cal tenir en compte que l'assignació de gènere a un nom podria no ser evident en el cas de civilitzacions allunyades de la nostra, on no estem familiaritzats amb els noms (per exemple, a la Xina).

A la **Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals**, la incorporació de la perspectiva de gènere es percep com un desafiament particular en assignatures de caràcter tècnic. Tot i això, hi ha esforços notables per fer visibles les contribucions de les dones en camps tradicionalment dominats pels homes, com il·lustra aquesta citació:

La història del cinema i de la televisió ha estat tradicionalment governada per homes i les històries que s'han escrit fins fa poc temps han reforçat aquest biaix de gènere. A la meua assignatura he mirat d'incloure un bon nombre de directores dones al llarg de la història del cinema. [...] Amb això, volia que les estudiants coneixessin aquestes directores i que es veiessin reflectides en elles, ja que la majoria de l'estudiantat de la meua assignatura són dones i moltes d'elles volen ser directores.

Altres esforços inclouen la incorporació de referents femenins i queer en la bibliografia, l'ús de citacions amb nom de pila seguint la normativa APA que evidencien la diversitat de gènere, i la integració de la perspectiva de gènere en exemples pràctics i en la comunicació amb l'alumnat. Tanmateix, es reconeix la limitació de recursos i materials en alguns àmbits, com ara la producció executiva, en què la bibliografia femenina és escassa. Aquestes experiències posen de manifest tant els avenços com les necessitats per millorar en una implementació més completa i efectiva de la perspectiva de gènere.

A la **Facultat de Matemàtiques i Informàtica**, la incorporació de la perspectiva de gènere es percep com un repte especialment complex a causa de la naturalesa tècnica i abstracta de les assignatures. Una de les respostes més representatives assenyala: *No conec cap llibre de càlcul integral que incorpori la perspectiva de gènere*. Aquest comentari reflecteix les dificultats inherents a aplicar aquest enfocament en disciplines en què els continguts es consideren tradicionalment neutrals al gènere. Tot i això, es manifesta la voluntat d'integrar la perspectiva de gènere en la mesura del possible en el desenvolupament general d'algunes assignatures. Tanmateix, es reconeix la falta de referents i d'espai en el temari per afegir nous continguts específics relacionats amb aquesta perspectiva, fet que posa en relleu la necessitat de reflexionar sobre com podria adaptar-se aquest enfocament a l'àmbit de les matemàtiques i la informàtica en el futur.

A la **Facultat de Medicina i Ciències de la Salut**, la incorporació de la perspectiva de gènere varia en funció de les assignatures i la naturalesa dels continguts. Una cita representativa destacada és: *Una de les sessions de l'assignatura està dedicada a la detecció dels biaixos de gènere en la recerca i a incorporar-hi la perspectiva de gènere*. Això mostra un esforç concret per abordar aquesta perspectiva en àmbits clau, però es destaca una mancança de transversalitat al llarg de tots els continguts. En general, encara que la perspectiva de gènere

no estigui explícitament reflectida en tots els plans docents, sovint es treballa de manera implícita, donada la diversitat de professorat i temes tractats. D'altra banda, en assignatures més tècniques es percep una dificultat per aplicar aquest enfocament de manera directa. Pel que fa a la bibliografia, es prioritza la qualitat dels continguts sobre una selecció basada en criteris de distribució per gènere, amb certa reticència a excloure referències per aquest motiu. Això il·lustra la complexitat d'implementar la perspectiva de gènere en un camp tan divers i altament especialitzat com el de les ciències de la salut.

A la **Facultat de Psicologia**, la incorporació de la perspectiva de gènere a les assignatures es manifesta de diverses maneres, tot i que no sempre forma part explícita del pla docent. Una citació representativa és:

Tot i que la tria d'articles la fem seguint criteris de temàtica o nivell de dificultat, sense tenir en compte el gènere dels autors principals, en aquest àmbit es troben molts articles científics liderats per dones, cosa que es veu reflectida en el llistat de lectures, especialment la que es compon al llarg del curs (i no apareix al pla docent) per a les presentacions orals dels alumnes.

Això posa en relleu que, tot i que els continguts no sempre incorporen explícitament una anàlisi de gènere, la bibliografia i els referents acadèmics solen incloure un nombre significatiu de contribucions femenines. Aquesta realitat es percep també com una manera d'evidenciar el paper fonamental de les dones en la recerca psicològica actual. A més, el gran nombre de dones que integren tant el professorat com l'estudiantat afegeix una sensibilitat implícita que, encara que no sempre es formalitza en el temari, repercuteix en l'ambient d'aprenentatge i les discussions acadèmiques.

A la **Facultat de Química**, la perspectiva de gènere a les assignatures es recull de manera limitada, principalment a causa de la naturalesa tècnica dels continguts impartits. Una citació representativa seria: *No s'incorpora específicament la perspectiva de gènere, es fa esment que s'ha de mantenir una actitud inclusiva i no discriminatòria. Els continguts de l'assignatura (molt tècnics) no faciliten introduir la perspectiva de gènere.* Aquest enfocament subratlla les dificultats per integrar la perspectiva de gènere de manera explícita en assignatures tècniques, alhora que remarca la importància de promoure valors d'inclusió i igualtat en l'àmbit docent. Tot i això, també s'evidencia un esforç per visibilitzar les dones en la ciència mitjançant la selecció de bibliografia escrita per autores i la sensibilització en la comunicació acadèmica.

A l'**Institut de Seguretat Pública de Catalunya** només s'han obtingut dues respostes sobre la incorporació de la perspectiva de gènere, entre les quals destaca la següent: *S'hi inclou*

bibliografia d'autores dones o amb participació de dones, es presenta amb el nom de pila i s'hi introdueix una lectura específica sobre gènere. Això reflecteix que, malgrat el nombre limitat de respostes, es fa un esforç per integrar aquesta perspectiva en la bibliografia i els materials utilitzats, i promoure la visibilització de les aportacions de les dones en aquest àmbit.

4.3.2. Estratègies generals d'incorporació de la perspectiva de gènere, per facultats

Les respostes obtingudes de les facultats i assignatures analitzades mostren patrons i pràctiques diferenciades en relació amb la incorporació de la perspectiva de gènere en els plans docents. Un dels resultats més destacats és la incorporació d'aquesta perspectiva en el 69,5 % de les assignatures analitzades (308 de 443). Tanmateix, és important diferenciar entre els diferents nivells d'implementació. D'una banda, una part del professorat afirma que incorpora la perspectiva de gènere de manera transversal, mentre que una altra part en destaca la inclusió tant transversal com específica, però en destaca sobretot la incorporació centrada en continguts específics i concrets, com bé il·lustra aquesta afirmació d'una assignatura de la Facultat de Psicologia: *Expressament s'incorpora la perspectiva de gènere com un bloc temàtic.* En aquest sentit, s'ha detectat una absència d'instruccions clares per aplicar aquesta perspectiva de manera transversal a tots els elements clau dels plans docents (competències, objectius, blocs temàtics, metodologia, llenguatge inclusiu, avaluació i bibliografia). Aquesta incoherència sovint es relaciona amb el desconeixement o el desenvolupament incipient d'aquest enfocament en la docència universitària.

Taula 1. Àrees clau per avaluar la incorporació de la perspectiva de gènere en els plans docents

Assignatures: 308						
Competències	Objectius d'aprenentatge	Blocs temàtics	Metodologia i activitats formatives	Llenguatge no sexista ni androcèntric	Avaluació acreditativa dels aprenentatges	Bibliografia
187	163	186	222	263	193	213

Les assignatures tècniques o altament especialitzades, especialment en ciències de la salut i enginyeries, presenten més dificultats per incorporar aquesta perspectiva. Tal com va expressar un docent: *És difícil establir competències sobre perspectiva de gènere en assignatures de certes àrees de coneixement.* El personal docent d'aquestes disciplines sovint argumenta que els continguts molt centrats en aspectes tècnics i teòrics no permeten una aplicació clara de la perspectiva de gènere, encara que alguns reconeixen el valor d'incorporar-la en les dinàmiques d'ensenyament o mitjançant la selecció de bibliografia.

Relacionat amb aquest punt, es perceben diferències significatives entre disciplines. A les àrees humanístiques i socials, la consciència i aplicació de la perspectiva de gènere és més prominent, mentre que a enginyeries i ciències naturals sovint no es considera una prioritat a causa de l'especificitat tècnica dels continguts. En aquest context, molts docents han assenyalat la necessitat de recursos formatius addicionals per incorporar la perspectiva de gènere de manera efectiva. També s'ha identificat una demanda de formació especialitzada en disciplines que tradicionalment no han abordat aquest enfocament, amb l'objectiu de promoure una educació més equitativa i inclusiva.

Un aspecte rellevant és l'esforç per visibilitzar les autores femenines i amb identitats dissidents a la bibliografia. Diversos docents treballen per incloure noms complets i promoure lectures complementàries escrites per dones o amb participació femenina, amb l'objectiu de corregir el biaix històric que ha invisibilitzat les dones en àmbits acadèmics dominats tradicionalment per homes.

Finalment, en relació amb els noms de pila a la bibliografia, la normativa APA 7 recomana utilitzar-los per visibilitzar les autores. Aquest canvi, però, ha generat debat. Alguns docents desconeixen aquest canvi normatiu, mentre que d'altres es mostren reticents, i argumenten que podria posar un èmfasi artificial en el gènere de l'autoria en lloc de centrar-se en la seva producció acadèmica. Aquesta resistència es combina amb la pràctica d'utilitzar inicials en lloc de noms complets, especialment en contextos on el gènere dels autors no és evident o és difícil de discernir.

4.3.3. Estratègies generals d'incorporació de la perspectiva de gènere en els objectius d'aprenentatge, per facultats

A partir de l'anàlisi de les preguntes obertes de com s'introduïa la perspectiva de gènere de forma general, el professorat de les diferents facultats ha compartit:

La **Facultat de Belles Arts** promou el raonament crític i el compromís amb la pluralitat i diversitat de gènere. En assignatures d'art, es treballa la comprensió i la relació amb la producció artística des d'una perspectiva crítica, qüestionant el determinisme biològic i integrant la idea del gènere com una construcció social. També es fan discussions sobre les limitacions del determinisme biològic en els processos creatius. A més, es reconeix la necessitat d'incorporar competències específiques per aplicar de manera més completa aquesta perspectiva.

La **Facultat d'Educació** inclou referències a figures femenines importants en la història educativa i fa una anàlisi crítica dels continguts per fer evidents les desigualtats de gènere. També fomenta la sensibilització en l'ensenyament, promovent valors igualitaris en activitats pedagògiques. A més, es desenvolupen projectes que inclouen la diversitat de gènere, treballant aquests conceptes de manera transversal en el currículum.

La **Facultat de Dret** aborda les desigualtats de gènere des d'una perspectiva jurídica. Es fa una anàlisi crítica de com es reflecteixen aquestes desigualtats en la legislació i l'aplicació de normes. També es treballa la sensibilització sobre la violència de gènere, i es posa èmfasi en la necessitat d'un tractament igualitari dins del sistema judicial.

En el cas de la **Facultat de Psicologia**, no hi ha dades específiques sobre com s'incorpora la perspectiva de gènere a les assignatures. Tampoc se'n proporcionen detalls a la **Facultat de Filosofia**, la **Facultat de Medicina i Ciències de la Salut**, la **Facultat d'Informàtica**, ni a la **Facultat d'Enginyeria**, en què s'han deixat aquests camps sense exemples concrets sobre la implementació de la perspectiva de gènere.

A la **Facultat de Química**, es dona visibilitat al paper de les dones científiques, utilitzant exemples de figures femenines per destacar-ne la contribució al camp científic. Així mateix, es reflexiona sobre la manca de referents femenins en les disciplines tècniques i es fa l'esforç d'incorporar-hi aquesta perspectiva, tot i reconèixer que és complicat integrar-la en assignatures de caràcter estrictament tècnic.

Finalment, l'**Institut de Seguretat Pública de Catalunya** assenyala que la perspectiva de gènere no està explícitament prevista en les competències oficials de la titulació. Tot i això, s'integra de manera transversal en alguns mòduls, en què es discuteix com els estereotips de gènere afecten l'àmbit de la seguretat i el treball policial.

4.3.4. Estratègies generals d'incorporació de la perspectiva de gènere en els resultats d'aprenentatge, per facultats

El professorat de la **Facultat de Belles Arts** integra la perspectiva de gènere en la seva docència a través de classes magistrals i expositives que inclouen exemples i casos que fomenten el raonament crític sobre qüestions de gènere. A més, s'utilitzen pràctiques que sensibilitzen sobre la igualtat i desafien les normes tradicionals. Una metodologia innovadora és desvincular cada estudiant del seu sexe o gènere assignat per promoure una educació igualitària.

La **Facultat de Biologia** aborda la perspectiva de gènere ressaltant com el gènere influeix en la ciència, per exemple, en la recerca biològica i les pràctiques laboratorials. El professorat s'assegura que tant dones com homes estiguin representats adequadament en el contingut acadèmic, i es fomenten discussions per reflexionar sobre la influència del gènere en la recerca científica.

A la **Facultat de Ciències de la Terra**, es plantegen activitats que visibilitzen el paper històric de les dones en les ciències geològiques, sovint ignorat. S'incorporen exemples pràctics i estudis de casos que destaquen la importància de la diversitat en la ciència, i se subratlla com les diferències de gènere poden influir en els enfocaments científics i en la producció de coneixement.

La **Facultat de Dret** introdueix la perspectiva de gènere examinant com les lleis i normatives poden tenir un impacte diferent segons el gènere. El professorat inclou estudis de casos de jurisprudència que posen de manifest la desigualtat de gènere, i es fomenta el debat sobre la necessitat d'una legislació més equitativa. Així mateix, es reflexiona sobre les polítiques públiques amb un enfocament crític cap a les desigualtats.

A la **Facultat d'Economia i Empresa**, es treballa per integrar la perspectiva de gènere en les teories econòmiques i els casos pràctics. Això es fa evidenciant com les desigualtats de gènere afecten l'economia global i local. Es fan anàlisis i simulacions que ajuden l'alumnat a entendre l'impacte diferencial de les polítiques econòmiques en homes i dones, amb l'objectiu de promoure una visió més inclusiva de l'economia.

La **Facultat d'Educació** enfoca la perspectiva de gènere com a part fonamental de la formació de futurs educadors. Es fan activitats que sensibilitzen sobre la igualtat de gènere en l'ensenyament i s'incorporen materials educatius que reflecteixen la diversitat. També es promouen discussions sobre com evitar la transmissió de rols i estereotips de gènere a les aules.

A la **Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació**, es destaca la importància de considerar les diferències de gènere en la investigació farmacèutica i alimentària. Es plantegen exemples en què el sexe i el gènere poden influir en la resposta a medicaments i en els hàbits alimentaris, cosa que s'utilitza per sensibilitzar sobre la necessitat d'un enfocament més inclusiu en aquests camps.

La **Facultat de Filologia i Comunicació** inclou la perspectiva de gènere en l'anàlisi de textos literaris i comunicatius, destacant les veus femenines i qüestionant les narratives que

perpetuen desigualtats. Es treballa perquè l'alumnat desenvolupi una capacitat crítica per identificar i combatre els biaixos de gènere en el llenguatge i en els mitjans.

A la **Facultat de Filosofia**, s'incorporen debats filosòfics sobre gènere i justícia social, analitzant obres de pensadores feministes i teòrics que han desafiat les estructures de poder patriarcals. El professorat fomenta la reflexió crítica sobre com les construccions filosòfiques han influït en la percepció del gènere al llarg de la història.

A la **Facultat de Física**, s'ha treballat per fer més visibles les dones en la física, sovint ignorades en els llibres de text i en la història de la ciència. Es duen a terme activitats formatives que aborden les diferències de gènere en la participació científica i es fomenta la reflexió sobre com les estructures acadèmiques poden ser més inclusives.

La **Facultat de Geografia i Història** incorpora la perspectiva de gènere analitzant com les diferències de gènere han modelat els esdeveniments històrics i la geografia humana. Es treballa amb un enfocament que visibilitza les aportacions de les dones en la història i es promouen discussions sobre com el gènere influeix en les dinàmiques socials i espacials.

La **Facultat d'Infermeria** se centra a formar professionals conscients de les desigualtats de gènere que es donen en la pràctica clínica i en l'atenció sanitària. Es fa èmfasi en la importància de proporcionar una atenció equitativa i en com les diferències de gènere poden afectar les necessitats de salut.

La **Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals** fa un esforç per representar la diversitat de gènere en els estudis de casos i en la producció audiovisual. El professorat treballa per desconstruir els estereotips de gènere que es perpetuen en els mitjans i promouen la creació de continguts més inclusius.

A la **Facultat de Matemàtiques i Informàtica**, es plantegen activitats per visibilitzar la contribució de les dones en aquests camps i es treballa per desafiar els prejudicis que associen les matemàtiques i la informàtica a un àmbit masculí. Es fomenten dinàmiques que encoratgen la participació equitativa i es posa èmfasi en la igualtat d'oportunitats.

La **Facultat de Medicina i Ciències de la Salut** inclou la perspectiva de gènere destacant com les diferències biològiques i socials influeixen en la salut i la pràctica mèdica. Es fan estudis de casos que evidencien la necessitat d'un enfocament més inclusiu en la medicina i es sensibilitza l'alumnat sobre les desigualtats sanitàries basades en el gènere.

La **Facultat de Psicologia** aborda la perspectiva de gènere en l'estudi del comportament humà i les teories psicològiques. El professorat analitza com els rols i estereotips de gènere afecten el desenvolupament i les interaccions humanes, cosa que fomenta una comprensió més profunda de la diversitat.

La **Facultat de Química** treballa per fer més visibles les dones en la història de la ciència i s'organitzen activitats que reflecteixen la importància de la igualtat de gènere en la recerca. Es fan esforços per assegurar que els exemples utilitzats a classe siguin inclusius i representin figures femenines.

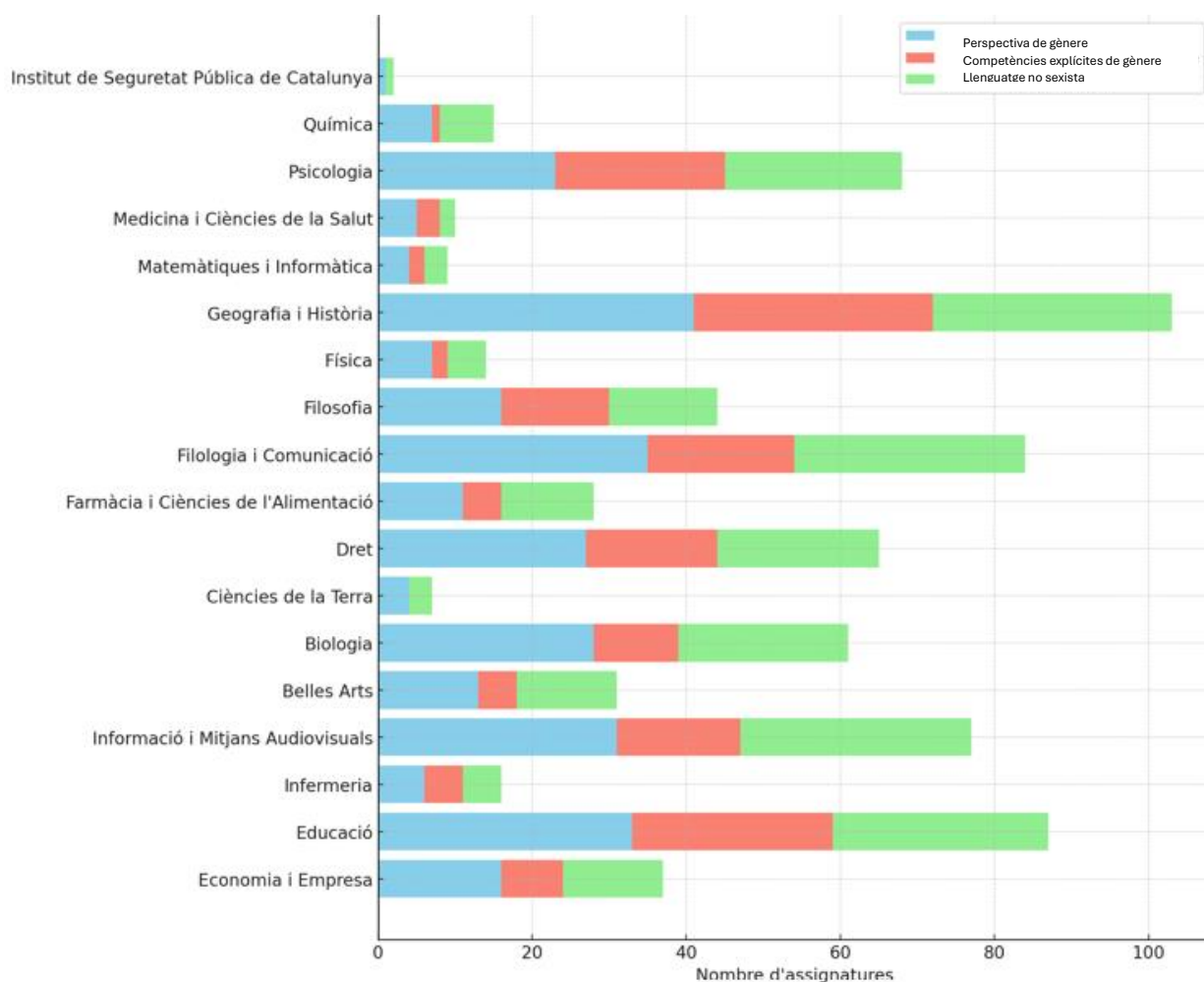
Finalment, l'**Institut de Seguretat Pública de Catalunya** aplica un estil docent que afavoreix una participació igualitària, evitant jerarquies i assegurant que totes les veus siguin escoltades. També es fan activitats per sensibilitzar sobre la discriminació de gènere i la importància de la diversitat en el camp de la seguretat.

4.3.5. Estratègies generals per a la incorporació del llenguatge inclusiu a cada facultat

Les estratègies emprades per evitar el sexisme i l'androcentrisme es basen en la utilització de termes neutres com *professorat* i *alumnat* en comptes de *professors* o *els estudiants*. També se substitueixen expressions que puguin implicar una mirada androcèntrica per un llenguatge més inclusiu, com *equip docent* en lloc de formes que impliquin una única visió de gènere.

En relació amb el fet de si s'explicita en el pla docent l'ús de la perspectiva de gènere, algunes assignatures inclouen competències específiques que integren la perspectiva de gènere, com ara el raonament crític i el compromís amb la diversitat cultural i social. I en les assignatures que no es fa explícit s'esmenten les limitacions o raons per no haver-ho incorporat.

Figura 21. Incorporació de la perspectiva de gènere i el llenguatge inclusiu per facultats

- **Facultat d'Economia i Empresa:** de les 38 assignatures, 16 incorporen la perspectiva de gènere, 8 inclouen competències explícites de gènere i 13 han revisat el llenguatge per garantir que no sigui sexista.
- **Facultat d'Educació:** té 40 assignatures, de les quals 33 incorporen la perspectiva de gènere, 26 inclouen competències explícites, i 28 han revisat el llenguatge docent per evitar biaixos sexistes.
- **Facultat d'Infermeria:** amb 6 assignatures, totes incorporen la perspectiva de gènere, 5 tenen competències explícites, i 5 han fet una revisió del llenguatge.
- **Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals:** té 55 assignatures, 31 amb perspectiva de gènere, 16 amb competències explícites, i 30 han revisat el llenguatge per assegurar-ne la neutralitat.

- **Facultat de Belles Arts:** de 17 assignatures, 13 tenen incorporada la perspectiva de gènere, 5 inclouen competències explícites, i 13 han revisat el llenguatge per evitar expressions sexistes.
- **Facultat de Biologia:** d'un total de 38 assignatures, 28 incorporen la perspectiva de gènere, 11 tenen competències específiques, i 22 han ajustat el llenguatge per garantir la inclusió.
- **Facultat de Ciències de la Terra:** disposa de 10 assignatures, amb 4 que incorporen la perspectiva de gènere i cap amb competències explícites, mentre que 3 han revisat el llenguatge per fer-lo no sexista.
- **Facultat de Dret:** de 40 assignatures, 27 inclouen la perspectiva de gènere, 17 tenen competències explícites, i 21 han revisat el llenguatge.
- **Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació:** té 12 assignatures, 11 amb perspectiva de gènere, 5 amb competències explícites, i totes han revisat el llenguatge.
- **Facultat de Filologia i Comunicació:** amb 41 assignatures, 35 incorporen la perspectiva de gènere, 19 tenen competències explícites, i 30 han revisat el llenguatge docent.
- **Facultat de Filosofia:** té 18 assignatures, amb 16 que inclouen la perspectiva de gènere, 14 amb competències específiques, i 14 han revisat el llenguatge.
- **Facultat de Física:** disposa de 15 assignatures, 7 de les quals inclouen la perspectiva de gènere, 2 amb competències explícites, i 5 han ajustat el llenguatge.
- **Facultat de Geografia i Història:** amb 51 assignatures, 41 tenen perspectiva de gènere, 31 incorporen competències explícites, i 31 han revisat el llenguatge per evitar el sexisme.
- **Facultat de Matemàtiques i Informàtica:** té 12 assignatures, 4 amb perspectiva de gènere, 2 amb competències específiques, i 3 amb llenguatge revisat.
- **Facultat de Medicina i Ciències de la Salut:** de 9 assignatures, 5 incorporen perspectiva de gènere, 3 tenen competències explícites, i 2 han revisat el llenguatge.
- **Facultat de Psicologia:** amb 26 assignatures, 23 tenen perspectiva de gènere, 22 inclouen competències explícites, i 23 han revisat el llenguatge per garantir que no sigui sexista.
- **Facultat de Química:** té 12 assignatures, 7 amb perspectiva de gènere, només 1 amb competències explícites, i 7 amb llenguatge revisat.
- **Institut de Seguretat Pública de Catalunya:** disposa de 2 assignatures, una incorpora la perspectiva de gènere, cap de les dues inclou competències explícites, i una ha revisat el llenguatge.

4.4. Comparativa amb l'informe de 2022

Entre els anys 2022 i 2024, la Universitat de Barcelona ha dut a terme dues enquestes de caire descriptiu sobre la incorporació de la perspectiva de gènere a la docència. Mentre que l'informe de 2022 servia com a diagnosi inicial per mesurar l'estat de la qüestió i detectar les primeres mancances, l'informe de 2024 aprofundeix en els progressos realitzats gràcies a la implementació d'eines concretes i estratègies més definides.

L'informe de 2022, amb una mostra de 405 respostes del professorat (PDI), va posar en evidència la manca de coneixement i recursos sobre com aplicar la perspectiva de gènere. Tot i que en un 69 % de les assignatures s'afirmava haver incorporat elements d'aquesta perspectiva, hi havia àmbits en què l'aplicació era escassa o pràcticament inexistent. Per exemple, només en un 18 % de les assignatures es revisava la bibliografia per incorporar referències d'autores o d'altres col·lectius invisibilitzats, i en un 34 % s'utilitzava llenguatge inclusiu. Malgrat aquests resultats inicials, es va constatar que el desconeixement era un obstacle clau, amb molts docents que admetien que no entenien el concepte de transversalitat de gènere o que aplicaven mesures insuficients, com limitar-se a evitar el llenguatge sexista.

El 2022 va ser, doncs, un any de presa de consciència sobre les mancances en aquest àmbit. L'informe subratllava la necessitat de formació específica per al professorat, així com de materials i eines pràctiques que ajudessin a incorporar la perspectiva de gènere de manera més efectiva i uniforme.

El 2024 s'ha fet una nova enquesta, amb 443 respostes recollides, que mostra progressos en diversos àmbits en relació amb el 2022. Per exemple, l'ús del llenguatge no sexista s'ha consolidat com una pràctica habitual en un 59 % de les assignatures, mentre que la inclusió de bibliografia amb perspectiva de gènere ha crescut fins al 48 %. Així mateix, en un 50 % de les assignatures s'ha declarat que havien adaptat la metodologia docent per fer-la més inclusiva.

Aquest informe ha introduït desglossaments més detallats per facultats i tipus d'assignatures, que mostren una major representació transversal en les respostes. Assignatures obligatòries i optatives han liderat l'adopció de la perspectiva de gènere, mentre que àmbits com les pràctiques externes i els treballs finals de grau o de màster han continuat presentant baixos nivells d'implementació, amb percentatges propers al 20 %.

Tot i els avenços, encara hi ha reptes importants, especialment en les àrees tècniques i científiques, en què la incorporació de la perspectiva de gènere segueix sent escassa. Els

docents continuen destacant la manca de recursos i eines específiques com un obstacle clau, i les dades continuen apuntant la necessitat de reforçar les accions formatives i la supervisió per garantir una implementació homogènia a totes les facultats.

El 2024 presenta millores significatives en la sensibilització i aplicació de la perspectiva de gènere, però també amb la constatació que encara queda camí per recórrer, especialment en àmbits pràctics i disciplines amb més dificultats per al canvi.

4.5. Comparativa amb l'informe de 2021 de la Xarxa Vives

L'any 2021, la Xarxa Vives d'Universitats va publicar el tercer informe de política de gènere universitària, titulat *La perspectiva de gènere en docència a les universitats de la Xarxa Vives. Situació actual i reptes de futur*, que responia a diversos acords adoptats pel Grup de Treball en Igualtat de Gènere (GTIG). Aquest informe abordava, entre d'altres qüestions, la incorporació de la perspectiva de gènere a les universitats de la Xarxa tant de manera específica com transversal, i ofereix una base de comparació amb l'informe de 2024 elaborat per la Universitat de Barcelona.

L'informe de 2021 determinava que les universitats de la Xarxa Vives mantenien un enfocament molt limitat o allunyat d'una perspectiva de gènere integradora, amb una mitjana de 12 assignatures específiques de gènere. Aquest enfocament es caracteritzava per una formació desvinculada del currículum general, una absència de perspectiva de gènere en la resta d'assignatures del pla d'estudis i un canvi reduït en la cultura organitzativa i de gestió de les universitats, tal com ja havia assenyalat l'informe de 2017. Pel que fa a la transversalització de gènere, el 85 % de les universitats participants havia inclòs la competència de gènere en els plans d'estudis de grau, però només el 31 % l'havia integrat com a competència comuna a tots els graus, i cap garantia la seva integració plena en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Fins i tot entre les universitats que recollien aquesta competència en tots els plans d'estudis de grau, no hi havia indicacions clares per aplicar la perspectiva de gènere a tots els components del procés formatiu.

L'informe de 2024 de la Universitat de Barcelona sobre la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència recull dades similars. D'entre les 443 assignatures analitzades, només 3 són específiques de continguts de gènere: dues d'obligatòries a la Facultat de Filologia i Comunicació i una d'optativa a la Facultat d'Educació. Les dades qualitatives mostren que, si bé hi ha un interès significatiu per part del professorat per incorporar aquesta perspectiva de manera general en les assignatures, sovint l'aplicació es limita a àrees concretes dels plans docents. Pel que fa a la transversalització de gènere, en el 69,5 % de les assignatures

analitzades (308 de les 443) s'afirmava que s'inclouïa la perspectiva de gènere. No obstant això, a la pràctica no es preveïen indicacions clares per integrar-la a totes les àrees del pla docent (competències, objectius, metodologia, llenguatge inclusiu, avaluació i bibliografia).

En resum, aquest informe de 2024 reafirma els resultats de l'informe de la Xarxa Vives de 2021, tot i que aporta dades més concretes sobre la realitat de la Universitat de Barcelona. Ambdós informes evidencien les dificultats estructurals per avançar cap a una integració plena i coherent de la perspectiva de gènere en la docència universitària.

5. Síntesi i futures línies de futur

Aquest informe sobre la incorporació de la perspectiva de gènere a les assignatures de la Universitat de Barcelona ens ofereix una visió global sobre la implementació de la perspectiva de gènere en els plans docents, que revela una realitat marcada per contrastos. D'una banda, s'han registrat avenços significatius en alguns àmbits; d'altra banda, persisteixen mancances que evidencien la necessitat d'una integració més transversal i consistent d'aquest enfocament en la política educativa.

A partir de les respostes obtingudes, es poden destacar algunes tendències clau sobre la incorporació de la perspectiva de gènere a les assignatures de les diverses facultats i centres adscrits que formen part de la Universitat de Barcelona. En primer lloc, s'observa que la perspectiva de gènere s'incorpora en major mesura de manera transversal i implícita, especialment en les àrees socials i humanístiques, però sense ser un tema central ni estructural dels programes. En canvi, en assignatures de caràcter tècnic, sobretot en àrees de ciències de la salut i enginyeries, la incorporació de la perspectiva de gènere resulta més difícil i limitada, i demanen formació especialitzada i recursos addicionals per fer-ho.

Un dels avenços més destacats és l'ús del llenguatge no sexista i no androcèntric, que s'ha consolidat com una pràctica habitual en moltes assignatures.

Malgrat aquests processos, encara hi ha grans reptes pendents en diversos àmbits del pla docent. Els blocs temàtics, els objectius d'aprenentatge i l'avaluació continuen sent aspectes amb una implementació limitada de la perspectiva de gènere. La bibliografia utilitzada tampoc no reflecteix sempre la diversitat necessària, amb una representació encara escassa d'autores i identitats no normatives. Això es veu agreujat per la reticència o desconeixement del professorat respecte de les [noves indicacions de la normativa APA 7](#) per visibilitzar les dones a través de l'ús dels noms complets a les referències bibliogràfiques.

També s'ha posat en evidència que hi ha clares oportunitats per continuar avançant. Tot i que la participació en l'estudi ha estat relativament baixa, fet que podria indicar un cert desconeixement o desinterès per la temàtica, això també apunta a la necessitat de dissenyar estratègies formatives més àmplies i personalitzades. Àmbits com els treballs finals i les pràctiques externes representen una gran oportunitat per expandir la influència d'aquesta perspectiva.

Les bones pràctiques recollides són inspiradores i ofereixen models replicables. L'anàlisi crítica de textos, la visibilització d'autores femenines i l'ús de metodologies inclusives han estat identificades com a recursos valuosos que podrien ampliar-se a altres facultats.

L'informe evidencia un compromís creixent amb la perspectiva de gènere a la Universitat de Barcelona, però també la necessitat d'un enfocament més estructurat i uniforme per superar les mancances actuals. Es recomana intensificar la formació del personal docent, que s'està treballant amb la proposta de cursos anuals en col·laboració amb l'Institut de Desenvolupament Professional (IDP). Aquests cursos es dirigiran tant a la millora de la docència com a l'acompanyament en la recerca de l'estudiantat predoc. A més, serà necessari abordar aquesta formació de manera especialitzada per disciplines i tipus d'assignatura, i posar un èmfasi particular en les disciplines tècniques o aquelles amb menys tradició en l'àmbit de les temàtiques d'igualtat i en tipologies d'assignatures com ara els treballs de recerca, TFG i TFM.

Finalment, es manifesta l'interès per institucionalitzar l'enquesta amb una periodicitat biennal, i mirar d'integrar-la a les enquestes institucionals del Gabinet Tècnic de Rectorat, garantint així la possibilitat de reproduir i comparar les dades de manera sistemàtica al llarg del temps. Aquesta continuïtat permetria un seguiment rigorós dels avenços i reptes en la implementació de la perspectiva de gènere. A més, es proposa aprofundir en els aspectes qualitatius de l'estudi, centrant-se no només en com s'introdueix aquesta perspectiva, sinó també en com és percebuda per l'estudiantat, també el de període predoctoral, de manera que s'ofereix així una visió més completa i enriquidora de l'impacte real en el context educatiu.

6. Referències

Abellan Calvet, Núria; Apodaka Aparicio, Gaizkane; Bofill Mas, Silvia; Bofill Poch, Sílvia; Ciudad i Gómez, Carlos Julián; Costa Abós, Silvia; Escobar Peregrina, Sheila; Estradé Albiol, Sònia; Ferran Ferrer, Núria; Giménez Bonafé, Pepita; Ginés Padrós, Silvia; Goberna Tricas, Josefina; Gracia Retortillo, Ricard; Jaime Zayro, María; Llorca i Isern, Núria; López Sánchez, Gemma; Massot Lafon, María Inés; Miras Boronat, Núria Sara; Ortega Balanza, Marta; Torres, Gemma. (2023). *Rúbriques transversals per a la incorporació de la perspectiva de gènere en els plans docents de graus i màsters de la Universitat de Barcelona* [Documents institucionals, Unitat d'Igualtat]. Dipòsit Digital de la Universitat de Barcelona. <https://hdl.handle.net/2445/193461>

Apodaka Aparicio, Gaizkane; Cardona López, Clàudia; Miras Boronat, Núria Sara; Periago Estornell, Sandra; Puig Llobet, Montserrat. (2022) *Informe. Docència amb perspectiva de gènere* [Documents institucionals, Unitat d'Igualtat]. Dipòsit Digital de la Universitat de Barcelona. <https://hdl.handle.net/2445/193463>

AQU (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya). (2018). *Marc general per a la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència universitària*. Disponible a: <https://www.aqu.cat/doc/Universitats/Metodologia/Marc-general-per-a-la-incorporacio-de-la-perspectiva-de-genere-en-la-docencia-universitaria>

Rodríguez Jaume, María José; Gil González, Diana (Universitat d'Alacant). (2021). *La perspectiva de gènere en docència a les universitats de la Xarxa Vives. Situació actual i reptes de futur*. Coordinació editorial del Grup de Treball d'Igualtat de Gènere de la Xarxa Vives d'Universitats. Disponible a: <https://www.vives.org/book/la-perspectiva-de-genere-en-docencia-a-les-universitats-de-la-xarxa-vives-situacio-actual-i-reptes-de-futur/>

Universitat de Barcelona. (2020). *III Pla d'igualtat de la Universitat de Barcelona*. Disponible a: <https://seu.ub.edu/documentPublic/download/338346>

7. Annexos

Annex 1. Índex de figures

Figura 1. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Universitat de Barcelona segons el tipus d'assignatura	14
Figura 2. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Universitat de Barcelona per àrees del pla docent	16
Figura 3. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Belles Arts per àrees del pla docent	17
Figura 4. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Biologia per àrees del pla docent	19
Figura 5. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Ciències de la Terra per àrees del pla docent	20
Figura 6. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Dret per àrees del pla docent	21
Figura 7. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat d'Economia i Empresa per àrees del pla docent	23
Figura 8. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat d'Educació per àrees del pla docent	24
Figura 9. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació per àrees del pla docent	25
Figura 10. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Filologia i Comunicació per àrees del pla docent	26
Figura 11. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Filosofia per àrees del pla docent	28
Figura 12. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Física per àrees del pla docent	29

Figura 13. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Geografia i Història per àrees del pla docent	30
Figura 14. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat d'Infermeria per àrees del pla docent	31
Figura 15. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals per àrees del pla docent	32
Figura 16. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Matemàtiques i Informàtica per àrees del pla docent	33
Figura 17. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut per àrees del pla docent	34
Figura 18. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Psicologia per àrees del pla docent	35
Figura 19. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de la Facultat de Química per àrees del pla docent	36
Figura 20. Incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya per àrees del pla docent	37
Figura 21. Incorporació de la perspectiva de gènere i el llenguatge inclusiu per facultats ...	50

Annex 2. Índex de taules

Taula 1. Àrees clau per avaluar la incorporació de la perspectiva de gènere en els plans docents	45
--	----

Annex 3. Formulari d'incorporació de la perspectiva de gènere en els plans docents

SECCIÓ 1: INTRODUCTÒRIA

L'any 2018, l'AQU Catalunya va aprovar el marc general en què s'estableixen les bases per incorporar la perspectiva de gènere en la docència universitària. Per incloure-la a la Universitat de Barcelona, la primavera del 2022, la Comissió d'Igualtat de la UB va constituir el Grup de Treball sobre Perspectiva de Gènere a la Docència, la Recerca i la Transferència.

Aquest grup es va proposar d'elaborar unes rúbriques més detallades que servissin d'instrument d'autoavaluació per al professorat i que, alhora, donessin claus molt generals per als graus i màsters de la UB. El gener de 2023 es van distribuir entre el professorat aquestes rúbriques transversals per a la incorporació de la perspectiva de gènere en els plans docents de graus i màsters de la Universitat de Barcelona, i es va exhortar a les persones amb responsabilitats acadèmiques fomentar-ne l'ús als centres.

Aquest 2024 les rúbriques s'han convertit en una eina de recollida d'informació sobre l'estat de la perspectiva de gènere a la Universitat de Barcelona. Aquesta eina de recollida consisteix en un petit qüestionari, que hauria de respondre tot el professorat de la Universitat, i que també pretén:

1. Ser una eina d'autoreflexió sobre les pràctiques docents.
2. Compartir les bones pràctiques amb la resta de membres del departament.
3. Compartir les dificultats en què ens trobem a l'hora d'incorporar la perspectiva de gènere en els plans docents i així poder dissenyar accions d'acompanyament i formació, entre d'altres.

Moltes gràcies per la teva col·laboració!

SECCIÓ 2: DADES GENERALS DE L'ASSIGNATURA

1. **Nom de l'assignatura** (*resposta oberta*)
2. **Codi de l'assignatura** (*resposta oberta*)
3. **Adjunta l'enllaç al pla docent** (*resposta oberta*)

4. **S'incorpora la perspectiva de gènere a l'assignatura?** Sí/No (*resposta tancada*)

SECCIÓ 3: COMPETÈNCIES

5. **La teva assignatura incorpora explícitament la perspectiva de gènere en les competències?**

En múltiples normatives europees, estatals i autonòmiques, s'estableix la necessitat de formar l'alumnat en competències que li permetin desenvolupar un raonament crític i un compromís social amb la pluralitat i diversitat de realitats de la societat actual, des del respecte als drets fonamentals, a la igualtat de dones i homes i a la no-discriminació.

Sí/No (resposta tancada)

6. **Si has donat una resposta afirmativa a la pregunta anterior, especifica què i com ho fas.**

Si has donat una resposta negativa a la pregunta anterior, especifica els motius pels quals no ho has pogut fer.

(resposta oberta)

SECCIÓ 4: OBJECTIUS D'APRENTATGE

7. **La teva assignatura incorpora la perspectiva de gènere en els objectius d'aprenentatge?**

Els objectius dels plans docents fan referència a l'aprenentatge de coneixements, d'habilitats o de procediments, i d'actituds, valors i normes de comportament que es pretén que l'alumnat assoleixi. Per tant, la perspectiva de gènere en els objectius pot ser aplicada en totes aquestes dimensions.

Sí/No (*resposta tancada*)

8. Si has donat una resposta afirmativa a la pregunta anterior, especifica què i com ho fas.

Si has donat una resposta negativa a la pregunta anterior, especifica els motius pels quals no ho has pogut fer.

(*resposta oberta*)

SECCIÓ 5: BLOCS TEMÀTICS/TEMARI

9. La teva assignatura incorpora la perspectiva de gènere en els blocs temàtics?

La perspectiva de gènere en el temari de l'assignatura pot ser aplicada en dos sentits: o bé és tracta d'una assignatura especialitzada en gènere, o bé es tracta la dimensió de gènere en alguns dels blocs temàtics. Partim de la premissa que totes les assignatures poden incloure la perspectiva de gènere, malgrat que la seva profunditat variï entre àrees de coneixement i entre les assignatures de cada titulació.

Sí/No (*resposta tancada*)

10. Si has donat una resposta afirmativa a la pregunta anterior, especifica què i com ho fas.

Si has donat una resposta negativa a la pregunta anterior, especifica els motius pels quals no ho has pogut fer.

(*resposta oberta*)

SECCIÓ 6: METODOLOGIA I ACTIVITATS FORMATIVES

11. La teva assignatura incorpora la perspectiva de gènere en la metodologia i les activitats formatives?

Segons l'informe *La perspectiva de gènere en docència a les universitats de la Xarxa Vives. Situació actual i reptes futurs*, preveure la perspectiva de gènere en els mètodes i la metodologia docent comporta atendre la dimensió del currículum ocult des de la pedagogia feminista, la posada en pràctica de la qual promou la ruptura de la jerarquia entre els rols docents-estudiantat a l'aula; l'intercanvi i l'anàlisi col·lectiva de l'experiència personal en un context d'igualtat com a font d'aprenentatge, i l'atenció a la cura en la docència que ens porta a la consideració de les característiques i les necessitats educatives múltiples de l'aprenentatge, en coherència amb el plantejament de l'educació inclusiva.

Sí/No (resposta tancada)

12. Si has donat una resposta afirmativa a la pregunta anterior, especifica què i com ho fas.

Si has donat una resposta negativa a la pregunta anterior, especifica els motius pels quals no ho has pogut fer.

(resposta oberta)

13. En la teva assignatura, he revisat que el llenguatge utilitzat en tot el pla docent no sigui sexista ni androcèntric?

Sí/No (resposta tancada)

14. Si has donat una resposta afirmativa a la pregunta anterior, especifica què i com ho fas.

Si has donat una resposta negativa a la pregunta anterior, especifica els motius pels quals no ho has pogut fer.

(resposta oberta)

SECCIÓ 7: AVALUACIÓ ACREDITATIVA DELS APRENTATGES

15. La teva assignatura incorpora la perspectiva de gènere en l'avaluació acreditativa dels aprenentatges?

Seguint les indicacions de la *Guia per a la incorporació de la perspectiva de gènere en els plans docents i assignatures de la Universitat de Barcelona*, la perspectiva de gènere en l'avaluació pot incloure's anonimitzant les proves per evitar biaixos inconscients; evitant posar exemples estereotipats de rols i identitats de gènere en la formulació de preguntes i pràctiques; diversificant la tipologia de mètodes i proves d'avaluació per fomentar i treballar diferents tipus de talents i capacitats; disposant de mecanismes que afavoreixen la participació equitativa i que atenen les diversitats de gènere, entre altres exemples de mètodes avaluatius que persegueixin l'eliminació de barreres discriminatòries.

Sí/No (resposta tancada)

16. Si has donat una resposta afirmativa a la pregunta anterior, especifica què i com ho fas.

Si has donat una resposta negativa a la pregunta anterior, especifica els motius pels quals no ho has pogut fer.

(resposta oberta)

SECCIÓ 8: BIBLIOGRAFIA

17. La teva assignatura incorpora la perspectiva de gènere en la bibliografia?

La perspectiva de gènere en la bibliografia pot aplicar-se amb la incorporació de lectures que versin sobre la igualtat de gènere, amb la incorporació d'autores dones i dissidents, i amb la citació del nom de pila ja que quan només es proporciona la inicial del nom es tendeix a considerar, per defecte, que l'autoria és d'un home.

Sí/No (resposta tancada)

18. Si has donat una resposta afirmativa a la pregunta anterior, especifica què i com ho fas.

Si has donat una resposta negativa a la pregunta anterior, especifica els motius pels quals no ho has pogut fer.

(resposta oberta)

SECCIÓ 9: ALTRES

19. Si vols afegir algun aspecte que no s'hagi inclòs en aquest formulari, pots utilitzar aquest espai per fer-ho.

(resposta oberta)

SECCIÓ 10: AGRAÏMENT

Moltes gràcies per haver fet aquest exercici autoavaluatiu, i també de compartició de bones pràctiques docents i de les dificultats relacionades.

Aprofitem per fer-te extensible una sèrie de recursos útils per introduir la perspectiva de gènere en la docència:

- Rúbriques transversals per a la incorporació de la perspectiva de gènere en els plans docents de graus i màsters de la Universitat de Barcelona (2023): <https://rb.gy/he98vc>
- Guia per a la incorporació de la perspectiva de gènere en els plans docents i les assignatures de la Universitat de Barcelona (2021): <https://rb.gy/xtos0r>
- Guies de la Xarxa Vives per a una docència amb perspectiva de gènere: <https://rb.gy/3c1lx9>

Annex 4. Resultats de l'enquesta de la Facultat d'Economia i Empresa sobre la introducció de la perspectiva de gènere i sostenibilitat

Aquesta enquesta es va dur a terme entre el 23 d'abril i el 26 d'octubre de 2024 i va servir com a eina d'autoreflexió per al professorat, així com per compartir bones pràctiques i dificultats en la implementació d'aquest enfocament.

La iniciativa de la Facultat d'Economia i Empresa s'alinea amb el marc establert per l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU Catalunya) el 2018, que defineix les bases per a la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència universitària. En aquest sentit, la UB ha treballat des del 2022 mitjançant el Grup de Treball sobre Perspectiva de Gènere a la Docència, la Recerca i la Transferència per desenvolupar eines específiques d'autoavaluació, com ara les rúbriques transversals per a la introducció de la perspectiva de gènere en els plans docents de graus i màsters (gener de 2023). Aquestes rúbriques han estat distribuïdes al professorat i se'n fomenta l'ús en els diferents centres de la UB.

A més, la Comissió Delegada de Consell de Govern per al Desenvolupament Sostenible del Vicerectorat de Sostenibilitat i Acció Climàtica està treballant en un full de ruta per a la sostenibilitat de la UB, que inclou la introducció dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS) en la docència. La Facultat d'Economia i Empresa ha integrat aquests elements en el seu formulari d'enquesta:

- Perquè sigui una eina d'autoreflexió sobre les pràctiques docents.
- Per compartir les bones pràctiques amb la resta de membres del departament.
- Per compartir les dificultats en què ens trobem a l'hora d'incorporar la perspectiva de gènere i la sostenibilitat i els ODS en els plans docents, i així poder dissenyar accions d'acompanyament, formació, etc.

A continuació, es presenten els resultats principals de l'enquesta específica duta a terme a la Facultat d'Economia i Empresa sobre la incorporació de la perspectiva de gènere i la sostenibilitat en la docència.

L'enquesta ha recollit informació sobre la distribució del professorat enquestat segons el seu departament, i s'han obtingut els resultats següents:

- Departament d'Economia: 9 respostes.
- Departament d'Empresa: 25 respostes.
- Departament d'Econometria, Estadística i Economia Aplicada: 12 respostes.

- Departament d'Història Econòmica, Institucions, Política i Economia Mundial: 11 respostes.
- Departament de Matemàtica Econòmica, Financera i Actuarial: 1 resposta.
- Departament de Sociologia: 22 respostes.

Pel que fa a la tipologia de les assignatures impartides per les persones enquestades, la majoria corresponen a assignatures de grau, amb 45 respostes, mentre que 35 fan referència a assignatures de màster. No s'ha registrat cap resposta per a postgraus o màsters propis.

En relació amb la vinculació de les assignatures amb treballs finals, només 2 assignatures estan relacionades amb treballs finals de grau (TFG) i 3 amb treballs finals de màster (TFM), mentre que la gran majoria, 75, no tenen aquesta consideració.

Quant al caràcter obligatori o optatiu de les assignatures, es constata que 44 són obligatòries per a tot l'alumnat, mentre que 5 ho són per a itineraris d'especialització. Per altra banda, 31 són optatives, fet que mostra una presència significativa d'assignatures que permeten a l'estudiantat d'escollir segons els seus interessos acadèmics.

Els resultats mostren que la perspectiva de gènere s'incorpora especialment en els objectius d'aprenentatge (62,5 %), i en la bibliografia (55 %) i les temàtiques de l'assignatura (55 %), mentre que té menys presència en els blocs temàtics (38,75 %), la metodologia i activitats formatives (37,5 %), l'avaluació (33,75 %), les competències (27,5 %) i altres aspectes de l'assignatura (15 %).

Aquestes dades suggereixen que, si bé hi ha un avenç en la sensibilització i la introducció d'aquesta perspectiva, hi ha àmbits en què se'n pot reforçar la integració. Els resultats d'aquesta enquesta complementen les dades recollides a nivell general per la UB i ofereixen una visió més específica de l'aplicació d'aquestes iniciatives a la Facultat d'Economia i Empresa.